

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

II РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 34

София, петък, 27 януарий

1933 г.

39. заседание

Срѣда, 25 януарий 1933 година

(Открито отъ председателя А. Малиновъ въ 16 ч. 30 м.)

СЪДЪРЖАНИЕ:

Стр.

Стр.

Отпуски, разрешени на народни представители . . .	833	Законопроекти:	
Питане отъ народнитѣ представители Х. Георгиевъ и Г. Костовъ къмъ министра на народното просвѣщение относно взетитѣ мѣрки отъ страна на университетската управа спрямо нѣкои студенти и изключване на други. (Съобщение) . .	834	1) за опрощаване заемитѣ, отпущнати отъ Българската земеделѣска банка, подъ гаранция на държавата, на военноинвалидитѣ, изгубили 100% работоспособностъ (Прето четене) . . .	835
Речъ отъ председателя на Народното събрание А. Малиновъ по поводъ убийството на народния представител Христо Трайковъ и почитане паметта му	834	2) за допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства. (Първо и второ четене) . .	835
Протестъ (устенъ) отъ народния представител А. Неновъ отъ името на работническата парламентарна група по поводъ убийството на сѣдня народенъ представител и напушане отъ цѣлата група заседанието на Народното събрание . . .	835	3) за ограничение на престѣпленията противъ личната и обществената безопасностъ. (Първо четене — разискване) . . .	838
		4) за допълнение на чл. 18 отъ закона за хигиената и безопасността на труда. (Съобщение) . . .	844
		Предложение за одобрение подписания въ София на 24 юний 1932 г. между България и Германия договоръ за търговия и мореплаване. (Примане)	838
		Дневенъ редъ за следващото заседание	855

Председателъ: (Звъни) Понеже има нужното число народни представители, обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Ангеловъ Иванъ, Апостоловъ Драгомиръ, Атанасовъ Русенъ, Бешковъ д-ръ Иванъ, Бошнаковъ Тодоръ, Бояджиевъ Стефанъ, Василевъ Григоръ, х. Галибовъ Юсеинъ, Георгиевъ Трифонъ, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Димчевъ Василь, Дичевъ Петко, Доброволски Стефанъ, Думановъ д-ръ Никола, Ецовъ Борисъ, Запряновъ Петко, п. Захариевъ Захари, Ивановъ Борисъ, Илиевъ Стойко, Казанаклиевъ Георги, Кантарджиевъ Антонъ, Капитановъ Анастасъ, Кировъ Стаматъ, Киселички Христо, Коевски Василь, Колевъ Петко, Константиновъ Тома, Краевъ Костадинъ, Кулевъ д-ръ Тодоръ, Куцаровъ Тодоръ, Кършовски Крумъ, х. Лековъ х. Андрей, Лоловъ Господинъ, Лоловъ Сава, Мартушковъ Алекси, Мелнишки Боянъ, Мошановъ Стойчо, Мустафовъ Али, Мърмевъ Петъръ, Напетовъ Петко, Наумовъ Александъръ, Николовъ Лазаръ, Пентиевъ Антонъ, Петковъ Петко, Петровъ Георги, Пиронковъ Александъръ, Поповъ Еню, Пупешковъ Цвѣтанъ, Родевъ Христо, Русиновъ Костадинъ, Савовъ Велико, Свиначевъ Добри, Славовъ Кирилъ, Софиевъ Христо, Стояновъ Георги, Тахировъ Хафузъ Юсеинъ, Тошевъ Сава, Фенерковъ Петъръ, Филиповъ Стоянъ, Христовъ Димитъръ, Христовъ Прайко, Цачевъ Цачо, Чирпанлиевъ д-ръ Никола, Чорбаджиевъ Петко, Шишковъ Георги и Шонговъ Георги).

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпущъ на следнитѣ г. г. народни представители:

По единъ день на:
Митю Станевъ;
Трайко Христовъ;

Петко х. Петковъ;
Апостолъ Стойковъ;
Александъръ Пиронковъ;
Д-ръ Димитъръ Димитровъ;
Стойчо Мошановъ;
Никола Стамболиевъ;
Тома Константиновъ;
Христо Георгиевъ и
Атанасъ Буровъ.

По два дена на:
Сава Тошевъ;
Крумъ Кършовски;
Георги Шонговъ;
Едрю Шидерски;
Борисъ Ецовъ;
Али Мустафовъ;
Стойко Илиевъ и
Кирилъ Славовъ.

По три дни на:
Д-ръ Никола Чирпанлиевъ;
Василь Димчевъ и
Костадинъ Краевъ.

Г. г. народни представители! Г. Гето Кръстевъ иска да му се разреши единъ день отпущъ. Понеже се е ползувалъ съ 27 дни, необходимъ е вогу на Събранието. Моля ония г. г. народни представители, които сѣ съгласни да се разреши исканиятъ отпущъ на г. Гето Кръстевъ, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представител г. Лазаръ Станевъ досега се е ползувалъ съ 30 дни отпущъ. Представя медицинско свидетелство и моли да му се разрешатъ други 30 дни отпущъ. Моля ония г. г. народни представители, които сѣ

съгласни да се разреши исканият отпуск на г. Лазаръ Станевъ, да вдигнат рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Народниятъ представителъ г. Христо Георгиевъ и Георги Костовъ сѣ отправили питане до г. министра на народното просвѣщение съ което, като излагатъ факти, засѣгащи живота на Университета, питатъ г. министра на народното просвѣщение.

1. Знаете ли, че въ Университета цари духъ на доношничество и полицейщина?

2. Знаете ли, че управата му открито взема страната на фашизирания студентски съюзъ, като толерира и насърчава насилническитъ му действия срещу организираното народно студентство?

3. Знаете ли, че тъкмо това имъ поведение дава формалнитъ поводи за налагане най-тежкитъ наказания?

4. Не смѣтате ли, че е необходима намѣсата Ви за премахване на този режимъ, като се пощадятъ автономията на Университета, като се накажатъ истинскитъ виновници и като се анулиратъ наложенитъ по тия поводи наказания?

(Става правъ).

Г. г. народни представители! Азъ станахъ, защото искамъ вашето позволение да кажа нѣколко думи въ повече, отколкото се казватъ тогава, когато естествената или насилническата смъртъ вземе наши другари. Тия думи не само мога да кажа, но трѣбва да ги кажа защото моето дълбоко убеждение е, че за това високо мѣсто, на което сте благоволили да ме поставите, понѣкога мълчанието не е политическа добродетель, защото, най-после, тогава, когато се убива единъ народенъ представителъ, споредъ пресата — не споредъ правосъдието, то още не си е казало думата — за неговитъ политически убеждения, председателъ на Народното събрание не може да мълчи, той трѣбва да говори това е неговъ дългъ.

Г. г. народни представители! Въ последно време се нижатъ атентати, единъ отъ другъ по-дрѣзки, спрямо народни представители, наши другари.

Д. Ачковъ (нез): Добре е да присѣтствува г. министърътъ на вътрешнитъ работи.

Председателъ: Азъ Ви моля да мълчите.

Д. Ачковъ (нез): Азъ казвамъ, че министърътъ на вътрешнитъ работи трѣбва да присѣтствува.

Н. Стамболиевъ (з): Не е твоя работа.

Д. Ачковъ (нез): Моя работа е.

Председателъ: Моля Ви, когато говоря отъ това мѣсто, да мълчите, защото, като ораторъ, не мога да упражня друга функция.

Д. Ачковъ (нез): Уважавамъ председателя, но пакъ казвамъ, че министърътъ на вътрешнитъ работи трѣбва да бѣде тукъ да чуе.

Председателъ: Нижатъ се, казвамъ, атентати, единъ отъ други по-дрѣзки, спрямо народни представители, наши другари. Станаха атентати противъ живота на г. Мърмевъ, на г. Филиповъ, на г. Маргуловъ, и най-после вчера бѣ убитъ народенъ представителъ. Зачестиха тѣзи убийства въ нашата земя и края имъ поне азъ не виждамъ. Лѣятъ се кърви, които пѣкъ предизвикватъ сълзи безутѣшни на бащи, на майки, на братя, на сестри, на близки и познати, на кого ли не, на българския народъ.

Г. г. народни представители! Трепатъ се, избиватъ се помежду си братя и то поради взаимно хвърлени едни спрямо други обвинения за предателство спрямо България, спрямо родината. Азъ съмъ дълбоко убеденъ, че историкътъ тази присѣда за предателства не ще подпише.

К. Пастуховъ (с. д): Браво! (Рѣжкоплѣска)

Н. Пѣдаревъ (д. сг. Ц): Браво!

Председателъ: Нѣма да го стори заради това, защото и ние, съвременникитъ, поне въ по-големата си частъ, не смѣтаме, че загиналитъ сѣ предатели. Азъ съмъ въ това така дълбоко убеденъ, както съмъ убеденъ и въ другото — че пѣтъкъ къмъ осъществяване на народни идеали не е пѣтъкъ на взаимни изтрѣбления, а другъ — . . .

К. Пастуховъ (с. д): Вѣрно.

Председателъ: . . . на една задружна, братска, неморна, безспирна работа. И все пакъ тази истина не може да бѣде разбрана, все пакъ хора се убиватъ, убиватъ се едвали не всѣки денъ, едвали не въ всѣки кътъ на България. Защо? Кои убиватъ? По-рано тия въпроси така се шепнѣха само. Днесъ тѣ се слагатъ открито отъ голѣмата частъ на българия народъ. Има нѣщо повече: тоя народъ, една частъ отъ него, обвинява държавната власть, че бездействува, едни казватъ затова, защото била малодушна, други, защото е безпомощна, безсилна, а трети — това сѣ най-възмутителнитъ обвинения — че тя покровителствува убийствата, че е престѣпна власть, че тя въ тази кървава саморазправа взема страна. Нищо по-невѣрно отъ всички тия обвинения! А по моята преценка, българската, държавната власть, не властта само на тия, които управляватъ днесъ България, нито е малодушна, нито е безсилна. Тя е само, какъ да кажа, безкрайно търпелива. Но нима нейното търпение трѣбва да бѣде подложено на изпитания? Нима общественитъ нерви, нервитъ на държавната власть, ще трѣбва да бѣдатъ обтегнати дотамъ, щото да могатъ да се скѣсатъ? За какво? Защо, за кого? За неприятелитъ на България ли? А тѣ сѣ тѣй много, тѣ тѣй чакатъ да се радватъ, да злорадствуватъ. И пакъ се питамъ: защо, защо? Тия въпроси отъ само себе си се слагатъ около печалната и скандалната българска действителност. Защо наистина трѣбва да бѣдатъ убити Мърмевъ, Филиповъ, другъ отъ тамъ, отъ лѣвицата? Защо? Кому е нужна тѣхната смъртъ? И убити тѣ, де е гаранцията, че утре нѣма да посегнатъ върху други народни представители, върху други органи на власть, върху други български граждани? Де е гаранцията противъ всичко това тогава, когато насилнието, убийствата сѣ издигнати на височината на едвали не единствено сѣдство за разрешаване на национални и на социално-политически проблеми? Нали тамъ, въ ония редове, въ които се чистѣше до вчера нашиятъ другаръ Христо Трайковъ, насилнието се смѣта сѣщо за единъ прѣшенъ актъ, особено тогава, когато това насилне ще трѣбва да се упражни отъ тѣхъ спрямо политически противникъ, спрямо неговата свобода, сѣвѣстъ, човѣшка и религиозна, спрямо оустойтъ на съвременната ни държава? Отъ тукъ насилне, отъ страната, отъдето иде убийството, и отъ тамъ, дето е убийцата! Перспективи страшни, бихъ казалъ азъ. Надъ България като-че-ли надвисва единъ черенъ облакъ на едни тъмни политически нощи на кървава саморазправа, въ която ще се култивиратъ омраза, мѣстъ, въ която се криватъ — азъ въ това съмъ убеденъ, такава е логиката на взаимноизтрѣблението — нови, безспирни убийства, които могатъ да доведатъ самоубийство — на кого? — на народъ, на държава, на България! Нѣма ли опомняне, нѣма ли да надделѣе разумътъ, питамъ азъ? И слагамъ тоя въпросъ отъ това високо мѣсто, като председателъ на Народното събрание, отъ ваше име за защита на единъ нашъ другаръ, народенъ представителъ. Какво отъ това, че той е нашъ политически врагъ, неприятелъ? Азъ искамъ, колкото да защита него, паметта му по-скоро, толкова васъ. Народното събрание, насъ всички, собственото си достоинство. Убийствата, що ставатъ, засѣгатъ не само живота на онѣзи, които загинаха; тѣ удрятъ по самата българска държава. Това е посѣгателство върху законитъ, върху суверенната държавна власть. Искане се едвали не да се сподѣли и отъ други тази върховна власть — народния суверенитетъ. Кѣде вървимъ? Що правимъ? Виждаме ли ние шо ни чака утрешния денъ — не насъ лично, разбирава се, не този, който е убитъ и онзи, който е убитъ, не всички ни, които биха изложени на рискъ да бѣдатъ убити — но България? Какво ще стане съ България, съ националната ни кауза, въ името на която се трепемъ и убиваме? И ако не жалите България, ако не жалите държавата ни, достоинството ѝ, името ѝ, бѣдещето ѝ, ако тѣхната стойностъ не можете да разберете, разберете добре онова национално дълбоко най-после, на което служите, но на което чрезъ убийствата и взаимноизтрѣблението му служите зле. Това е моето дълбоко убеждение.

Азъ искахъ да кажа всички тѣзи думи, за да заключа, отъ името на Народното събрание, че то изказва за станалото вчерашния денъ убийство и своя протестъ, и своето дълбоко отвращение. То не е на страната на убийцитъ; то е въ случая на страната на убития. Той билъ врагъ по своитъ политически или по своитъ националистични схващания на българската държава и на българската нация, а ние, ние, които търпимъ убийствата и взаимноизтрѣблението, ние сме ли приятели тѣхни? Дали ли сме отчетъ за всичко това или не?

Ето защо, г. г. народни представители, изказвайки още единъ пѣтъкъ, отъ ваше име, и възмущението си, и отвраще-

щението си, отъ убийствата, азъ ви поканвамъ да почетемъ паметъта на нашия другаръ съ ставане на крака и да кажемъ: „Нашиятъ Господъ нека и него прости!“ (Всички народни представители, безъ работниците, ставатъ на крака и казватъ: „Богъ да го прости!“)

(Следъ като всички други народни представители съддатъ, представителятъ отъ работническата парламентарна група ставатъ на крака)

А. Ненов (раб): Ние отричаме вашето право да почитате паметъта на нашия другаръ Христо Трайковъ. Вие само кощунствате съ неговата паметъ.

Председателъ: (Звъни) Моля ви! Минаваме къмъ точка първа отъ дневния редъ.

А. Ненов (раб): Отъ името на парламентарната група на Работническата партия азъ изказвамъ нашия протестъ. Ние смѣтаме, че истинскиятъ виновникъ за убийството на нашия другаръ Христо Трайковъ е днешното правителство, е българската властъ.

Председателъ: (Силно звъни) За това Ваше обвинение азъ ще предложа изключването на всички ви.

А. Ненов (раб): Вие не сте да не знаете какво се върши. Ставатъ атентати, ставатъ убийства...

Председателъ: (Силно звъни)

А. Ненов (раб): Въ знакъ на протестъ ние ще напустнемъ заседанието.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Най-добре ще направите да напустнете заседанието, защото вие не сте хора нито съ сърдце, нито съ съвестъ, за да разберете. (Депутатитъ отъ работническата парламентарна група напускатъ залата)

Председателъ: Г-да! Азъ щѣхъ да предложа изключването на всичкитъ депутати на Работническата партия, но, държейки смѣтка, че е убитъ единъ тѣхенъ другаръ и че тѣ сж силно, поради това, раздразнени и опечалени и второ, че тѣ напускатъ заседанието, отказвамъ се отъ да искамъ да имъ се наложи дисциплинарно наказание — изключване.

Пристъпваме къмъ първа точка отъ дневния редъ — трето четене законопроекта за опрощаване заемитъ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата, на военнопобититъ, изгубили 100% работоспособностъ.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателъ: Моля тѣзи г. г. народни представители, които приематъ на трето четене законопроекта за опрощаване заемитъ, отпущнати отъ Българската земеделска банка, подъ гаранция на държавата, на военнопобититъ, изгубили 100% работоспособностъ, така както се прочете, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието према. (Вж. прил. Т. II, № 11)

Минаваме къмъ точка втора отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Прочита изцѣло законопроекта, заедно съ мотивитъ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 29)

Председателъ: Понеже никой не иска думата, ще поставя на гласуване законопроекта.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Моля, азъ искамъ думата.

Председателъ: Добре, имате думата.

Министъръ С. Стефановъ: По законопроекта?

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Да, но ако Вие искате да дадете нѣкой обяснения, по-добре ще бжде Вие да говорите по-напредъ. Нека да чуемъ най-напредъ Васъ, че тогазъ да говоримъ ние.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Както ви е известно, следъ засилването на кризата, съ спадане ценитъ на зърненитъ храни и на всички наши експортни артикули, шокътъ отъ чужди девизи, както и постѣпленията на такива въ Народната банка намалява силно и ограничителнитъ мѣрки въ девизния режимъ се наложиха. Това явление не бѣше само у насъ, а въ много други страни. На насъ се налагаше само едно: въ всички ограничителни мѣрки да бждемъ внимателни — да не бждемъ по-силни отъ тия въ другитъ страни въ момента, когато ние ги приемаме, за да не предизвикаме да се взематъ отъ тѣхъ известни репресалии срещу нашия износъ.

Още въ началото, следъ като поехъ управлението на Министерството на финанситъ, както ви е известно, внесохъ законопроектъ за тая целъ, по силата на който Народната банка даваше девизи на база на контингенти съ 50% намаление за всичкия она вносъ, който тя считаше, че е отъ първостепенна важностъ, както за нашето производство, така и за нашата търговия. Едно пълно ограничаване на вноса не можеше да се направи по списъкъ, нито по единъ специаленъ законъ, защото това щѣше да повлияе на нашия експортъ. Ние трѣбваше да вървимъ постепенно, въ паралелъ съ всички ограничителни мѣрки отъ сѣмния характеръ, които се предприематъ въ другитъ страни. Ние винаги трѣбваше да бждемъ внимателни да не изпреварваме съ по-силни ограничения на вноса у насъ, които да попрѣчатъ, както казахъ въ началото, на нашия износъ. Досега ние сме се мъчили и сме успѣвали съ този режимъ да държимъ нашия баланс на девизитъ съ единъ дефицитъ къмъ 4%, въпрѣки нищожнитъ постѣпления на девизи, около 170—180 милиона лева месечно — съ тенденция още на намаление — значи, почти $\frac{1}{3}$ отъ това, което е постѣпвало по-рано. Народната банка даваше девизи за тия стоки, които разрешаваше да се внасятъ по контингенти, като изплащането ставаше сжщо по единъ специаленъ режимъ на нѣколко срока, за да може по тия начинъ да се поддържа девизниятъ шокъ. Понеже не е имало точно установени норми какъ да ставатъ тия изплащания, ние винаги сме се съобразявали съ постѣпленията и сме намалявали, ако се е налагало, за да можемъ да държимъ баланса. Първоначално се плаща 30%, и продължаваше съ 40% на всѣки остатъкъ, докато се свърши изплащането. Ние продължихме режима съ измѣнения, като цѣлото фактурно задължение се раздѣля на петъ части по 20% и по тия начинъ фактически изплащането ставаше на петъ пѣти, въ разстояние на 15 месеца.

Всички тия мѣрки не сж се отразили въ смисълъ да попрѣчатъ на кредита ни по вноса, понеже въ странитъ, въ които ние внасяхме, тия мѣрки започнаха да ставатъ по-стѣснителни, отколкото у насъ, и всичко вървѣше сравнително добре. Известни ви сж режимитъ на клирингитъ и на всичкитъ други ограничения, които ни се наложиха. Тѣ не бѣха продиктувани само отъ нашето разбиране, не бѣха само наша инициатива.

Обаче напоследъкъ се забелязва засилването на единъ вносъ, плащането на който изглежда става по околни пътища, който ограничителнитъ мѣрки по девизитъ не можеха да обхванатъ. Това се отразява въ една разлика въ по-малко девизи отъ около 25%, които Народната банка фактически получава отъ експорта — сжщата разлика, по която експортитъ-чужденци купуватъ левовѣтъ по-евтино вънъ, кѣдето тѣ се контрабандиратъ. Вѣсто да лонасятъ девизитъ си тукъ и да ги даватъ на Народната банка, срещу което да получаватъ левове 100, тѣ получаватъ 115—120—125 л. вънъ, съ разликата на маржа, който има тамъ.

Ще ми се каже: това не може ли да го ограничатъ? Не можемъ да хванемъ, г-да, нито лодкитъ по Дунава, нито аеропланитъ, нито да се бѣрка въ торбитъ на ония, които пътуватъ безконтролно. Независимо отъ това има и други странични начини за снабдяване съ девизи, каквито сж или изкуственото увеличаване ценитъ на внасянитъ стоки, или изкуственото увеличаване ценитъ на всички стоки, колкото и ние да контролираме това. По такъвъ начинъ се явяватъ разлики, които оставатъ въ странство въ полза на нѣкои лица. Това е навсѣкжде, така е и у насъ, въпрѣки че се действа много строго и нѣкои влѣзоха въ затвора и въпрѣки добре уредената служба при Народната банка, която следи много строго върху всичко туй. Такива разлики се явяватъ. И тия пѣтиши ни довеждатъ до тая резултатъ — че се образуватъ въ повече задължения къмъ странство.

Наложили сме ограничението на много държавни доставки отъ странство, платими въ лева. Обаче има мнозина, които гледатъ по-наивно на тази работа. За съжаление, трѣба да ви кажа, че мнозина не могатъ да разбератъ още това голѣмо стѣснение, въ което живѣе стра-

ната. И за да видите колко сме далеч да разберем, че всички трябва да подпомага усилията на държавата — ние вършим противното — ще ви кажа един курьоз: оня ден се иска да се съгласа да се отпусне валута на 15 души, които да отидат в Унгария, за да изучат как се развждат фазаните там! Казвам ви този курьоз, за да видите колко далеч отиваме в момента, когато ние ограничаваме износа и на последния сантим в девизи.

Ние правим ограничения по всички направления, според нашите възможности. Народната банка има едни формални отношения с съответните банки на другите страни, които всеки месец приключват балансът си, за да уравният сметките си. Зачестват недобростъпни вносители, които правят задължения по горните начини в странство, с които имаме споразумения, и често пъти на края на месеца на Народната банка се представят задълженията на българските вносители, които се задържат от респективните чуждестранни народни банки при уреждането на сметките им, като задържат от авансите на Българската народна банка. Въпреки всичките предупреждения, въпреки всичките ограничения, които правим, това става. Ние разбираме, че това пълно ограничение, което иде с настоящия законопроект, ще причини известно стъснение в стопанския ни живот, но при туй действително положение, в което се намираме, това е единственият начин, за да можем да посрещаме задълженията на нашия внос и другите нужди от девизи. Ние имаме приток на девизи само от нашия износ, който, обаче, е толкова малък, че далеч не може да задоволи тези нужди. За това сме принудени вече да прибъгваме фактически до пълното ограничение на търговията с външни платежни средства — ако добре се схваща смисълът на туй допълнение, което правим към закона. То значи, че ние трябва да имаме вече пълно ограничение на контингента на цялия наш внос, тъй като се прокарва принципът, че без разрешение на Народната банка внос не може да става. Ако става внос, той трябва да става само с разрешение на Народната банка. Ние даже не можем да искаме да продължава и режимът на компенсациите с ония артикули, които сж мъчно изнасями, защото и там се правят големи спекулации, и там се правят всевъзможни комбинации, като се дават премии на оня, който може да изнесе стоки и да внесе стоки, от които най-много може да спечели. Обаче от гледище стопанско и такъв износ е излишен за страната. Ето защо налага се да направим това пълно ограничение, което, безспорно, по-късно ще даде своите последици и ще засегне много стопански интереси, особено на лицата, които търговат с стоки от по-второстепенно и третостепенно значение и износът на които стоки в един такъв момент на стъснение трябва да се смътне — че е временно ненужен.

Без да правим по-обяснителен закон, както бше и първият закон, дава се право на Народната банка по административен ред, чрез наредби, които имат сила на закон, да прави ограничения, също така и с това допълнение към закона, ние искаме да контролираме и стегнем напълно ограничителния девизен режим. Сега в закона вече добавяме едно съществено ограничение, а то е, че никакъв внос, за който не се дават девизи от Народната банка, не може да става в страната. Но понеже преди да влезе в сила този законопроект може да има ангажирани, поръжчани стоки отиват, ние сме се спрели на датата 1 януарий 1933 г. като последен ден за натоварени стоки от странство да се допустнат. След тази дата — 1 януарий 1933 г. — няма да се допуска без разрешение от страна на Българската народна банка.

Министър-председател Н. Мушанов: Има постановление и на Министерския съвет.

Министър С. Стефанов: Да, има постановление и на Министерския съвет. — Ако такива стоки се натоварят по-късно, не може да се смът, че те сж били поръжчани преди влизането на този закон в сила. Защото докато се приеме законопроектът на трето четене и се публикува, което ще стане утре или другиден, значи, към 26—27 дни — срок достатъчен, за да може всяка стока от континента, или от където и да било, да пристигне до България. Фаталният срок за пристигането в страната е денът, когато една стока постави в митницата. След това вече законът ще бъде прилаган в смисъл, че всяка стока, за вноса на която няма да има съгласието на Българската народна банка, ще се връща обратно. Други санкции — да даваме под съд, да предвиждаме наказание, затвор и т. н. — ние смътме, че не

сж ефикасни. Ето защо искаме да прибъгнем до една радикална и ефикасна мърка, защото по всякакъв друг път, каквото и да пишем в закона, няма да имаме резултат.

Може да бъде забелязано: всичко туй няма ли да предизвика известни неприятности от страните, от които идат стоките? Отговарям веднага, че не може да се яви никакъв спор, защото всичките страни, с които ние имаме отношения по девизните ограничения, по клирингите, имат установени контингенти за своя внос и строго го контролират. Следователно, нашето ограничение ще се сведе също в контингенти, само че като санкция за спиране на тия контингенти — понеже сме една страна, в която трябва да се действа по друг начин — ние сме избрали тая мърка, която прилага и Франция и други страни. Моля народното представителство да одобри законопроекта така, както го внасям, като в наредбите ще се установят подробностите. Стоките, които ще се считат като първа необходимост — разбират се суровити и полуобработени материали за индустриалното и земледелското производство, на второ място, за търговията и т. н. — ще се редуцират в една пропорция, сборът от който да не може по никой начин да надмине рамката на девизните възможности, защото не желаем по никакъв начин да допустнем една инфлация, да допустнем едно накарънение на девизното ни положение, което имаме днес.

Тези обяснения, г. г. народни представители, аз съм дал, че сж достатъчни, за да стане ясен смисълът на законопроекта. Аз ще ви моля да го гласувате, като допълням, че веднага, още утре, за тази цел се нарежда една конференция в Народната банка от тримата стопански министри и представителите на държавните банки, за да може, в връзка с положението, да се преценят всички нща, да се дадат пълни освтления и уяснения по въпросите, които да служат като база и ръководство за режима и наредбите, които ще се установят в Народната банка.

При тия обяснения, аз ви моля пак да гласувате законопроекта така, както е внесен.

Председател: Моля ония г. г. народни представители, които приемат по принцип, на първо четене, законопроекта за допълнение закона за търговията с външни платежни средства, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събраниято приема.

Министър С. Стефанов: По спешност, моля, законопроектът да бъде гласуван и на второ четене.

А. Буров (д. сг): Защо е турена датата до 1 януарий?

Министър С. Стефанов: Защото искам да фиксирам датата, като считам, че щом законът влезе в сила след два дена, 26—27 дни сж достатъчни да препрѣтува всяка стока, вносителят на която не е знаел закона.

А. Буков (з): Много сж 27 дни.

С. Петков (нац. л): Аз мисля, че тая дата е много прибързана, защото има индустрии, които имат нужда от сурови материали, и фабрикантите не сж имали предвид тоя закон, за да си набавят необходимите поръчки. Тия фабриканти ние ще лишим от тая възможност, има контингенти — никой не е лишен от правото в тия рамки да си прави ангажментите.

Министър-председател Н. Мушанов: Г-да! На ония индустрии, които имат нужда от внос на сурови материали, Народната банка ще даде девизи.

Министър С. Стефанов: Тя ще им разреши вноса.

Министър-председател Н. Мушанов: Целта на законопроекта е да се парализира оня внос, който ставаше заобиколено, без девизи от Народната банка.

А. Буров (д. сг): Датата е много назад. Добростъпни хора може да сж поръжчали и да сж натоварили стоки не на 1, а на 2 януарий. Според тоя законопроект, можете да ги върнете. Ето защо датата трябва да бъде оная на внасянето на законопроекта.

Министър С. Стефанов: Да бъдем наясно. Всички ония стоки, които досега сж в контингент, от Народната банка с 50% или по-малко и служат за нашето производство или търговия, и сж предвидени в досегашните наредби, ще продължават да се внасят, когато

щата да бъдат натоварени. Принциплът се прокарва, че нова поръчка и натоварване не може да стане следъ януарий 1, т. е. следъ като се знае вече законътъ. Ако ние не туримъ дата на натоварване, за която можемъ да се удостовери́мъ — защото всъ́ка една стока пътува съ фрахтъ, който не може да бъде измѣненъ и фалшифициранъ — а оставимъ въпроса да се разрешава по фактуритъ и поръжитъ, последнитъ могатъ да се наредятъ по начинъ, като, че сж били направени по-рано. И затуй ние употребяваме тая формула, за да пресъ́чемъ възможността за всъ́какви спекулации и всъ́какви згобикаления на закона, които биха могли да станатъ.

Председателътъ: Които приематъ предложението на г. министра на финанситъ да се гласува законопроектъ за допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства, по спешность, и на второ четене, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

А. Буровъ (д. сг): Въ комисията датата ще трѣбва да се поправи.

Министъръ С. Стефановъ: Въ каква смисълъ?

А. Буровъ (д. сг): Законопроектътъ е отъ 9 януарий, затуй е турена датата 1 януарий. Но понеже законопроектъ се внася на 25 януарий, ще трѣбва да се постави по-близка дата.

Председателътъ: Които приематъ на второ четене законопроекта...

С. Василевъ (д. сг. Ц): Не е четенъ законопроектъ. Вие гласувате на второ четене законопроекта, безъ да е четенъ.

Председателътъ: Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Министър-председателъ Н. Мушановъ: Абе, г-да! Гласува се по спешность на второ четене.

С. Василевъ (д. сг. Ц): Не е докладванъ.

Министъръ С. Стефановъ: На мене ми дадоха думата. Азъ мисля, че е четенъ.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Чете):

„ЗАКОНЪ“)

за Допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства“.

Председателътъ: Моля, ония г. г. народни представители, които приематъ заглавието, както се прочете отъ г. докладчика, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Чете) „Параграфъ единственъ. Къмъ чл. 5 се прибавя следната нова алинея:

„Специално разрешение отъ Българската народна банка, издадено съгласно одобренитъ отъ министра на финанситъ нейни девизни наредби и решения, ще се изисква отъ митническитъ власти при вноса на стоки отъ странство.

Безъ такова разрешение вносътъ на стоки, натоварени отъ странство следъ 1 януарий 1933 г., не се допуска“.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Правилно се обърна внимание на тая дата 1 януарий 1933 г., поставена въ законопроекта. Г. министърътъ настоява законопроектъ да бъде приетъ така, както той го предлага. Ще трѣбва да се констатира, че той поема всичката отговорность за всичкитъ онѣзи пакости, които биха се причинили на частни лица въ името на този голѣмъ общественъ интересъ, който диктува гласуването на законопроекта. Обясненията, които даде г. министърътъ, ме навеждатъ на мисълта, че ще бъдатъ засегнати само онѣзи вносни стоки, чийто вносъ става по единъ особенъ начинъ — не онзи, който се предвижда въ наредбитъ, издадени отъ Народната банка. Ще трѣбва търговцитъ, които сж правили тия поръчки, да си понесатъ риска. Въ всѣки слу-

чай азъ привличамъ вниманието на г. министра, че ако нѣма точно дадени норми, по които да се ръководи Народната банка при даването на тѣзи разрешения, могатъ да станатъ злоупотрѣбления не затова, че нѣкои ще искатъ да направятъ такива, но затова, че нѣма да се схваща добре задачата на закона или нѣма да се схващатъ добре разбиранията на самото управление по вноса на стокитъ. Не може да се остави това само на Народната банка. Нито пъкъ съ насокитъ, които биха й се дали. Въпросътъ ще се разреши. И азъ смѣтамъ, че г. министърътъ ще направи всичко възможно, да се направи добра преценка, за да се опредѣлятъ ония стоки, които наистина сж необходими за нуждитъ на нашата индустрия, за да не би да бъде спъната тя въ своя животъ.

Азъ се ползвамъ отъ случая да привлѣка вниманието на г. министра върху следното. Грижитъ на Народната банка, за да се намали вносътъ и да се ограничи той до неговата необходимость, сж голѣми, но не смѣта ли г. министърътъ, че ще трѣбва Народната банка да нагоди своята дейность по начинъ не само да ограничава нашия вносъ, но и да стимулира нашия износъ. Г. министърътъ ме разбира. На износителитъ, които иматъ нужда отъ подкрепата на Народната банка, не се обръща достатъчно внимание, когато тѣ пожелаатъ съдействието и подкрепата на Народната банка.

Министъръ С. Стефановъ: Въ каква смисълъ подкрепата на Народната банка, г. Пждаревъ?

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Кредитъ.

Министъръ С. Стефановъ: Кредитъ!

Н. Пждаревъ (д. сг. Ц): Г. министре, нашитъ износители сж много стѣснени. Вие това го знаете. Народната банка може да намѣри начинъ да ги подпомогне. Вѣрно е, че тя много ограничи своята дейность, съобразно закона, който се издаде за нейнитъ функции. Но все пакъ този въпросъ ще трѣбва да привлѣка вниманието на г. министра и на Народната банка. И после, при това ограничение на дейността на Народната банка, не смѣта ли г. министърътъ, че самата служба на Народната банка веле сочи, че тя не може да остане съ тази организация, съ която е днесъ? Тѣзи съобщения въ вестникитъ за съкращаване или намаляване на заплатитъ тамъ спиратъ вниманието на обществото върху онова, какво се изразходва въ Народната банка за службитъ, които тя едно време изпълняваше, но които днесъ не изпълнява, а пъкъ служители за които още и днесъ държи. И азъ съмъ длъженъ да привлѣка вниманието на г. министра и върху този въпросъ.

А. Буровъ (д. сг): Искамъ думата.

Председателътъ: Има думата народниятъ представител г. Атанасъ Буровъ.

А. Буровъ (д. сг): Азъ вземамъ думата пакъ, за да обърна вниманието на г. г. народнитъ представители и на г. министра върху датата 1 януарий. Тѣй, както е текстътъ, ще следва, че ако е едно лице, което добросъвѣстно още на 1 януарий — преди 25 дни — е поръжало и натоварило стоки, тия стоки, като пристигнатъ следъ издаването на закона, ще бъдатъ върнати отъ митницата, щомъ нѣма специално разрешение отъ Българската народна банка. Не мога да намѣря мотивъ, който да оправлае подобна строгость, съсипателна за хора, които, по силата на съществуващитъ законоположения преди тоя законъ, довърсѣвѣстно сж натоварили стоки. Обяснявамъ си това съ факта, че законопроектъ е билъ писанъ още на 9 януарий и затуй е оставена една дата близка къмъ 9 януарий. Но понеже той се внася на 25 януарий, азъ смѣтамъ, че датата 1 януарий трѣбва да се измѣни съответно.

Каква е целта Ви, г. министре? Да не могатъ злоупотребилено да бъдатъ натоварени стоки въ тоя периодъ — между внасянето законопроекта и неговото прокарване. Е добре, турете дата 20 януарий, или по-право ще бъде датата на внасяне законопроекта, датата на неговото публикуване като законъ. Който следъ тая дата получи стоки, безъ да има съответното разрешение отъ банката, отива на свой рискъ противъ закона. Но който добросъвѣстно на 2 януарий е натоварилъ стоки, защо трѣбва да бъде изложенъ на единъ санкции, които могатъ да бъдатъ съсипателни? Азъ моля г. министра да обърне внимание на това положение и да се замѣни датата 1 януарий съ датата на внасянето законопроекта — 22, 23 или 24 януарий. Отъ това нѣма да последватъ никакви лоши последици, нито за банката, нито за целта, която гони законопроектъ,

*) За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 29.

но ще бъде една справедлива работа, която нѣма да бъде критикувана.

Н. Пѣдаревъ (д. сг Ц): Г. министре! Азъ разбрахъ, че се засѣгатъ стоки, които сѣ поржчани не по обикновения, прѣтѣ отъ банката начинъ за поржчване стоки. Ако законътъ тѣхъ засѣга, рискътъ ще понесатъ онѣзи, които сѣ поржчали стоки по единъ такъвъ необикновенъ начинъ.

Председателътъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Г. г. народни представители! Азъ обяснихъ, че ние не искаме да дадемъ съ закона пълно обяснение за режима, който ще съществува.

Председателътъ: Г. Буровъ! Ако правите предложение, моля, формулирайте го.

А. Буровъ (д. сг): Азъ искахъ само да убедя г. министра.

Министъръ С. Стефановъ: Азъ обяснихъ въ началото, че всичко се включва въ дветѣ думи, които има въ параграфа — „наредби и решения“. По силата на тия две думи ще бъдатъ дадени всички пояснения, които сѣ нужни и които ще се съобразятъ съ закона — тъй както и сега се действува. Самиятъ законъ дава на Народната банка право да дава тия разрешения. Който добросъвестно до 1 януарий е натоварилъ стока отъ всички категории, за него ще иматъ приложение санкциитѣ до толкова, до колкото е превишилъ контингента. А такива недобросъвестности имаме хиляди и не можемъ да не поставимъ тукъ това ограничение.

Остава другата категория — ония, които досега не сѣ вземали дивизи, които внасяха стоки безъ разрешение на Народната банка. За тѣхъ ще има единъ режимъ, пакъ включенъ въ тѣзи думи: „наредби и решения“. Тѣзи наредби и решения ще се обсъдятъ. Тѣ не се взематъ само отъ чиновници на Народната банка, г. Пѣдаревъ; при изработването имъ взематъ участие и представители на три министерства. Тѣ минаватъ и презъ пленарния съветъ на Народната банка, въ който присѣствуватъ и трима стопански деятели. Това е една институция, презъ която минава всичко туй. Тѣй че това сѣ решения на хора компетентни. И затова именно се прави тази среща утре, за да могатъ да се поставятъ основитѣ на тѣзи решения и наредби така, че да отговарятъ на духа на онова, което се цели съ този законопроектъ.

Ето защо можете да бъдете спокойни. Ако се налага, за втората категория стоки, това можемъ да го направимъ, но за първата трѣбва да остане онова, което е ограничено съ контингента.

А. Буровъ (д. сг): Тѣй, както е законопроектътъ, даже преди 1 януарий да бъдатъ натоварени, пакъ иматъ право да ги спратъ.

Министъръ С. Стефановъ: Ние установяваме единъ срокъ за ония, къмъ които трѣбва да бъдемъ строги, и този срокъ е достатъченъ, за да може да пристигне една стока отъ всѣка една страна на континента.

А. Буровъ (д. сг): Г. министре! Тия работи ще се разискватъ въ комисията.

Министъръ С. Стефановъ: Въ комисията азъ ще искамъ да чуя всички мнения.

Председателътъ: Моля ония г. г. народни представители, които приематъ параграфъ единственъ на законопроекта за допълнение закона за търговията съ външни платежни срѣдства тѣй, както се прочете отъ г. секретаря, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмъ точка трета на дневния редъ — второ четене на законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за данъка върху приходитѣ.

Министъръ С. Стефановъ: Законопроектътъ не е готовъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Законопроектитѣ по точки трета и четвърта на дневния редъ не сѣ готови, тѣ се разглеждатъ още отъ комисията.

Ще моля да минемъ къмъ точка девета отъ дневния редъ.

Председателътъ: Моля ония г. г. народни представители, които сѣ съгласни да се пререде дневниятъ редъ, като пристѣпимъ къмъ разглеждане на точка девета — одобрение предложението за одобрение на подписания въ София на 24 юний 1932 г. между България и Германия договоръ за търговия и мореплаване, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

(Председателското мѣсто заема подпредседателътъ Н. Шоповъ.)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Понеже договорътъ е обширенъ, съгласно правилника, ходатайствамъ г. секретарятъ да прочете само текста на предложението.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Прочита предложението изцѣло — вж. прил. Т. I, № 24)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата г. министър-председателътъ.

Министъръ-председателъ Н. Мушановъ: Г. г. народни представители! Тоя е първиятъ договоръ, който сключваме съ чужда държава. Тоя договоръ е сключенъ по подобие на сключенитѣ напоследъкъ отъ Германия търговски договори съ Унгария, Ромѣния и Югославия. Общата частъ на договора урежда личнитѣ правоотношения между подданицитѣ и дружествата на дветѣ държави, третиятѣ на пътуващитѣ търговски агенти, желѣзопѣтни и корабоплавателни въпроси и преди всичко стокообмѣна, и то върху базата на най-облагоприятствуваната нация. Чл. 1, засѣгащъ чуждитѣ работници и служещи у насъ, запазва приложението на нашето законодателство по тази материя. При одобрението на текста бѣ взето мнението на заинтересованитѣ наши учреждения. Всички заинтересовани лица взеха участие въ преговоритѣ. Взе участие и представителъ на Германия. Ние смѣтаме, че тоя договоръ запазва интереситѣ на българската търговия и на българското стопанство. Въ него има клаузи за преференциалната тарифа, която ще се приложи относително нѣкои земелѣтѣлски продукти. Когато тия клаузи, съдържащи се въ нѣкои членове на договора, бъдатъ приложени, тогава ще се направятъ и съответнитѣ отстъпки отъ наша страна.

Моля народното представителство да гласува тоя договоръ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля ония народни представители, които одобряватъ подписания въ София на 24 юний 1932 г. между България и Германия договоръ за търговия и мореплаване, както се прочете, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 12).

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Моля да се пристѣпимъ къмъ петата точка отъ дневния редъ.

Председателстващъ Н. Шоповъ: Пристѣпваме къмъ точка пета отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за ограничение престѣпленията противъ личната и обществената безопасностъ.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта.

Секретаръ Д. Тотевъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, заедно съ мотивитѣ къмъ него — вж. прил. Т. I, № 28).

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ Лѣкарски.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители, Неоднократно въ Парламента и въ печата се е подчертавало, че нашето законодателство върви по единъ пътъ, който отрича каквато и да била системностъ въ него, и поради това не само гражданитѣ често пъти не знаятъ законитѣ, но и самитѣ съдилища се намиратъ въ затруднение, когато ще трѣбва да ги прилагатъ. Ето защо не веднѣжъ се е издигалъ гласъ за една кодификация на нашето законодателство. Въпрѣки всички тия повици, вмѣсто да видимъ наистина една системностъ, която да се провежда при гласуването на законитѣ, ние следваме единъ пътъ, при който се внасятъ измѣнения на измѣненията на законитѣ, внасятъ се закони, които третиратъ материя, която е била обхващана отъ редица съществуващи закони, и по този начинъ не само се създава една анархия въ нашето законодателство, но се отнема и възможността българскитѣ граждани да познаватъ законитѣ, а така също

и съдилищата лесно и правилно да ги прилагат. И настоящият законопроект следва този път.

Представеният ни за разглеждане законопроект за ограничение на престъпленията против личната и обществената безопасност обхваща материя, която досега се третираше от редица закони. Така въ предлагания ни за гласуване законопроект има материя, която се разглеждаше досега от наказателния закон, по-специално главата за общо-опасни престъпления — чл. 396 и последующите; на второ място, от закона за обезоръжаване населението на България, съгласно Ньойския договор от 1922 г.; на трето място, от закона за фабрикацията, вноса и износа на военни материали, гласуван през 1925 г.; на четвърто място, от закона за взривните вещества и оръжията, гласуван през 1912 г.; на пето място, от закона за администрацията и полицията — чл. 55—99 — и на шесто място, закона за училищата и дружествата, гласуван през 1922 г. Виждате, че въпросите, които се обхващат въ предлагания ни за разглеждане законопроект, сж въпроси, които фигурират въ шест съществували закони. И при това разглежданият законопроект съдържа постановления, които сж въ противоречие съ съществуващите такива въ законите, които не се отмянават, и съ това фактически се създава дисхармония въ нашето законодателство. Както казахъ, законопроектът обхваща материя, третирана от няколко съществуващи закони, и въ този вид, въ който той е внесен, не дава една прегледност и прецизност, а повече внася анархия въ нашето законодателство. Едно по-систематично, по-твърдо, бихъ казалъ азъ, прилагане на съществуващите закони би дало резултатъ, за да нѣма нужда да се създаватъ нови законоположения отъ рода на внесеното; да искаме да създаваме законоположения, които смѣтамъ, че съ нищо не ще допринесатъ повече, отколкото биха допринесли съществуващите закони, ако се прилагатъ правилно и своевременно. Отъ тази гледна точка законопроектътъ се явява безпредметенъ и като такъв не може да намѣри нашето одобрение.

Независимо отъ това, обаче, г. г. народни представители, азъ смѣтамъ, че законопроектътъ не ще постигне поставеният му цели.

Каква е целта на внесения законопроектъ? Въ мотивите къмъ законопроекта си г. министърътъ на вътрешните работи казва: (Чете) „Вън отъ социалните психологични подбуди, една отъ причините за това леко отнасяне къмъ живота на човѣка е и достъпната възможност за снабдяване съ огнестрелно оръжие безъ страхъ отъ нѣкое чувствително наказание. Главната целъ на настоящия законъ е преди всичко превантивна — да ограничи въ кръга на възможност атеататите противъ личността, между друго, и чрезъ отнемането възможността за лесно снабдяване съ огнестрелно оръжие. На второ място се предвиждатъ наказателни санкции по отношение на ония лица, които безспирно безпокоятъ обществения редъ“ и пр. Самъ г. министърътъ, обаче, не само не върва, че съ законопроекта ще може да се премахне престъпността, която се цели да бѣде намалена, но той смѣта, че изобщо съ този законопроектъ нѣма да се тури край на това зло — безспорно, зло, за каквото не мога и азъ да не го характеризирамъ. Но особено следъ войната не може да не се констатира не само едно общо отпадане на личния и общественъ моралъ, не само увеличаване процента на общата престъпност, но и особено чувствително се увеличи процентътъ на разрешаване недоразуменията, лични и обществени, посредствомъ оръжието. Каточели войните създадоха една привычка да не се щади човѣшкиятъ животъ. Наистина, това печално явление не е само у насъ, то е и въ други страни, но съ това ние не можемъ да се успокояваме, нито пъкъ да оправдаваме едно бездействие, за да не се взематъ мѣрки да се премахне това зло.

Но, г. г. народни представители, къмъ социалните и психологически причини за този родъ престъпност трѣбва да прибавимъ, безспорно, за насъ и наши, домашни, особени такива. И азъ смѣтамъ, че правителството и Парламентътъ, нашите политически партии, обществените организации иматъ дългъ да минатъ отъ констатиране на външните прояви на престъпността къмъ намиране и атакуване причините на тая престъпност. Ние изпадаме едва ли не въ положението на полицията, която понѣкога констатира престъпленията, залавя убийци, обаче изпуска убиеца. Престъпността ще се ограничи съ здрава организация и подборъ на лицата въ администрацията и полицията, съ строго прилагане на законите, съ политическото и обществено превъзпитание, съ насаждане гражданско и национално съзнание и чрезъ премахване обективните причини, които подхранватъ престъпността. Азъ смѣтамъ, че въ това отношение днешната властъ поне въ изминалия периодъ на нейното управление, отъ година и половина, не

може да допринесе за създаването на тѣзи условия, за да може да бѣде намалена и престъпността.

Въ мотивите къмъ законопроекта си г. министърътъ на вътрешните работи ни дава статистика, съ която подчертава, че наистина престъпността процентно се увеличава и, по-специално, той ни дава статистика за престъпленията, колкото се отнася до посѣгане върху живота и върху здравето — за убийствата и нараняванията. Неговата статистика обхваща нѣколко години: 1911 и 1912 г., значи, преди войните и следъ тия 1927 и 1931 г.

Г. г. народни представители! Азъ се помѣчихъ било чрезъ Дирекцията на полицията, доколкото тя има сведения, било чрезъ Дирекцията на статистиката, да събера една по-прецизна, по-подробна статистика въ това отношение, и азъ ще се позова на нея, за да може да бѣде мотивирана и моята преценка, че отъ 1931 г. насамъ престъпността, която визира законопроекта, не е намалена.

А. Циганчевъ (з): Въ сравнение съ 1923 г. ли?

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Ако щете, и отъ тогава. И азъ бихъ могълъ да ви дамъ цифри и данни, които не могатъ да бѣдатъ опровергнати, за да ви убѣдя въ моето твърдение.

Наистина, презъ 1911, 1912 г. нараняванията сж били сравнително много по-малко, 1921 г., следъ войната, ни показва вече едно чувствително повишаване на числото на умислените убийства и наранявания. И докато презъ 1912 г. числото на умислените убийства и наранявания е било 501, въ 1921 г. се качва на 590, за да се повиши въ въ 1922 г. на 1.097. Презъ 1932 г. . . .

А. Аврамовъ (з): За 1925 г. кажете.

А. Циганчевъ (з): За 1924, 1925, 1926 г. кажете, за да се направи смѣтка.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Ще ми позволите да дойда на 1930 и 1931 г. . . .

А. Циганчевъ (з): Защо прескачате такъв голѣмъ периодъ?

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Добре. Казахъ ви данните за 1922 г., ще отида следъ туй на 1923 г. Презъ нея година се констатира едно намаление: отъ 1.097 умислени убийства и наранявания презъ 1922 г., презъ 1923 г. имаме 649 — 522 убийства и 127 наранявания. Отивамъ на 1925 г., годината на безподобния атентатъ въ черквата „Св. Недѣля“ и на разбойническите банди, които покосиха живота на мнозина български чиновници и граждани, за да се получи цифрата 1.010 умислени убийства и 619 наранявания или общо 1629.

Обаждатъ се отъ мнозинството: Тази статистика не е върна!

Т. Тонковъ (з): Не е истина това!

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Отнесете се къмъ Дирекцията на статистиката и къмъ Дирекцията на полицията и ще видите, че официалните данни, които могатъ да се събератъ и на които самиятъ г. министъръ на вътрешните работи се позовава, говорятъ това, което чувате чрезъ моите уста.

Т. Тонковъ (з): Безследните изчезвания влизатъ ли?

Нѣкой отъ мнозинството: А хвърлените отъ Обществена безопасност?

Т. Тонковъ (з): А тия, дето изгорихте въ тухлената фурна?

Нѣкой отъ земледѣлците: (Къмъ оратора) Само за туй недейте говори. Вие за единъ день избихте толкова хора!

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Това сж легенди, съ които се е експлоатирано досега. Тия легенди, за голѣмо съжаление, продължаватъ и днесъ да се разхождатъ не само по кръчми и мегдани, но и въ българския Парламентъ.

А. Аврамовъ (з): 124 човѣка сж убити наведнѣжъ въ едно ломско село.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): На тебе отговоръ не давамъ.

А. Циганчевъ (з): Зачернихъ се чѣмъ села.

Т. Тонковъ (з): Какъ има куража да четешъ това?

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Презъ 1927 г., г. г. народни представители, числото на умишленитѣ убийства е 627, а това на нараняванията 519, или общо 1.146. Презъ 1931 г. — нека и за нея да направимъ констатация — числото на умишленитѣ убийства е 655 и на умишленитѣ наранявания 1.154 или всичко 1.809.

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Повече отъ 1923 г. ли?

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Да! Презъ 1932 г., току-що миналата година, числото на умишленитѣ убийства е 676, а на умишленитѣ наранявания 986 или общо 1.662. Поне за тази цифра не ще да можете да възразите и да я оспорвате, защото тя нито е правена презъ наше време, нито е правена отъ наши чиновници, а е правена въ ваше време и отъ ваши чиновници.

Н. Алексиевъ (з): Защо сж добросъвестни чиновници и даватъ една вѣрна статистика.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Виждате, г. г. народни представители, че ако искаме да бъдемъ по-обективни, ще трѣбва да констатираме, че известенъ родъ престѣпностъ се развива мимо, бихъ казалъ, даже желанието на управлението, развива се поради много причини и обстоятелства. Има една престѣпностъ, която, по-специално за насъ ще кажемъ, е въ зависимостъ отъ условията, които съществуватъ въ страната за дадено време.

Н. Алексиевъ (з): Това е мизерията, която Демократическиятъ съговоръ създаде.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Въ всѣки случай констатациитѣ за последнитѣ две години, 1931 и 1932 г., говорятъ, че сигурността на живота и спокойствието въ страната все още не сж възстановени, да се изрази сж думитѣ на ония депутати и общественици, които спекулираха толкова много въ миналото съ тѣзи изрази.

А. Аврамовъ (з): Допълни, че вие ги подклаждате.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Официалнитѣ данни говорятъ, какво умишленитѣ убийства и наранявания презъ 1931/1932 г. сж въ по-голямъ процентъ и по-голяма численостъ, отколкото презъ предшестващитѣ години.

А. Циганчевъ (з): Блажени вѣрующи!

Т. Тонковъ (з): Тепегъозлукътъ ви нѣма край! Кой е смѣталъ, че ще излѣзете отъ тамъ (Сочи трибуната) да четете тия цифри! Кой е смѣталъ, че вие ще имате тоя куражъ!

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Азъ бихъ Ви молилъ да вземете думата и да направите възраженията си на това, което азъ ви изнасямъ отъ трибуната и да оборите моитѣ данни, които азъ изнасямъ, да ги опровергавате, да опровергавате тѣзи данни, които сж официални и съ които може да разполага и г. министърътъ. (Възражения отъ земледѣлцитѣ)

А. Циганчевъ (з): Не биваше вие да засѣгате тия въпроси.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Тия въпроси се засѣгатъ отъ самия законопроектъ, засѣгатъ се и въ мотивитѣ, и азъ имамъ дългъ да ги поясня и да ги поясня и отъ друга страна, а не само отъ тая, която ни сочи г. министърътъ. Г. г. народни представители! Азъ не мога да не се спра върху нѣкои по-сжществени положения въ законопроекта, които говорятъ за неговата сжщность.

Правото за носене на оръжие, при известни ограничения, съществуваше и досега въ чл. 77 на закона за взривнитѣ вещества и оръжията. Съ този законъ се запрещава не само носенето на огнестрелно оръжие, но и на хладно оръжие. Но когато властѣта намѣри, че има възможностъ, при ограниченията, които сж предвидени въ закона, да се даде възможностъ на известно лице да носи оръжие за охрана, за самозащита, когато тя има гаранцията, че това лице нѣма да използва оръжието съ целъ за нападение

или извършване на престѣпления, мене ми се струва, че нѣма защо въ такъвъ случай да се искатъ такси, които се поставятъ за снабдяване съ разрешителни на този родъ граждани, такси, които да даватъ на тази мѣрка по-скоро характеръ на фискална мѣрка, за получаване на повече приходи отъ страна на фиска, отколкото да бждатъ едни такси еквивалентъ на услугитѣ и на грижитѣ, които полага администрацията за снабдяването съ разрешителнитѣ. Ето защо, казвамъ азъ, тоя въпросъ, бидейки разрешенъ по-целесобразно отъ съществуващитѣ законоположения, губи своя смисълъ, поставенъ въ законопроекта.

Но, г. г. народни представители, не мога да не се спра на чл. 18 отъ законопроекта. Така, както е редактиранъ, той дава правото на властѣта презъ цѣлото време на денонощието да прави провѣрки, претърсвания въ домоветѣ на българскитѣ граждани, подъ претекстъ, че трѣбва да се търсятъ оръжия, които се притежаватъ не съобразно повеленията на закона. Недейте забравя, обаче, че така, както е предвиденъ чл. 18, той отваря вратата на произвола, той дава възможностъ на политически противници или на капризни партизани, селски управници, да използватъ постановлението на чл. 18 и по всѣко време на денонощието да беспокоятъ и да тормозятъ своитѣ лични и политически противници. Нѣма никакво съмнение, че това ще бжде така и че подъ претекста, че нѣкой-си ималъ револверъ или пушка въ къщата си, ще се дава възможностъ въ всѣко време на денонощието да имъ се правятъ претърсвания. Това е едно постановление отъ такъвъ характеръ, че косвено се отварятъ вратитѣ на произвола, особено като се иматъ предъ видъ нашитѣ нрави.

А. Циганчевъ (з): И безъ този законъ досега ставаха такива претърсвания; сега поне ще ставатъ по законъ.

И. Лъкарски (д. сг. Ц): Най-сжщественото въ законопроекта, г. г. народни представители, азъ съзирамъ въ глава IV въ отдѣла за събранията. Ще ми позволите тукъ да ви процитирамъ съществуващитѣ положения въ закона за администрацията и полицията, респ. чл. 55 и последващия, за да можемъ да ги сравнимъ съ законоположенията на сега разглеждания законопроектъ, респ. чл. 41, 22, 23 и 44. Въ чл. 55 и последващия отъ сега съществуващия законъ за администрацията и полицията се регулира въпросътъ за публичнитѣ събрания на открито и закрило по време на избори и преди тѣхъ. По чл. 55 — запомнете добре — полицията има задължението само да следи публичнитѣ събрания подъ открито небе, които трѣбва да ставатъ само на мѣста и площи, предварително одобрени отъ общинския съветъ. При такива случаи, когато се правятъ публични събрания на открито, вие имате само едно задължение: това събрание да стане на опредѣленитѣ мѣста отъ общинския съветъ. Второто задължение за публичнитѣ събрания се опредѣля въ чл. 56, а то е да бжде уведомена за това полицията четири часа преди събранията, що се касае за градоветѣ, а що се касае за селата да се направи за това само едно съобщение писмено или устно на съответната мѣстна властъ. По време на изборитѣ това предизвестяване и съобщение ще трѣбва да стане два часа по-рано отъ часа на събранията. Това сж всичкитѣ ограничения, полицейски да ги нарека, въ съществуващия законъ за администрацията и полицията, които ограничения, г. г. народни представители, въ всѣки случай даватъ възможностъ не само за една по-голяма свобода на политическитѣ партии и на всички онѣзи, които мислятъ чрезъ словото да проповѣдватъ своитѣ идеи въ българскитѣ села и градове, но въ сжщото време съдържатъ и условия за една гаранция на свободата на тия събрания.

Какво виждаме въ предлагания законопроектъ? Азъ очаквахъ отъ г. министра на вътрешнитѣ работи, когато се касае въпросътъ до свободата на събранията, да бжде внесено отъ него нѣщо по-либерално, а не нѣщо по-реакционно, каквото представлява това, което ни се предлага по настоящия законопроектъ, който обсъждаме. Въ чл. 22 отъ законопроекта, по отношение събранията на открито, демонстрации или манифестации, се казва, че тѣ могатъ да ставатъ само следъ предварително разрешение — забележете, не съобщение, а предварително разрешение — на мѣстната полиция, като за целѣта се подаде писмено заявление най-малко 48 часа преди времето на събранията, демонстрацията или манифестацията. Виждате, г. г. народни представители, колко много по-ограничително е постановлението на чл. 22, алинея първа, отъ законопроекта, сравнително съ съществуващитѣ законоположения въ чл. 41, 22, 23 и 44 отъ закона за администрацията и полицията. Азъ ви питамъ: ще имате ли възможностъ да направите публично събрание на открито, въ което и да било село, при тия ограничения, които сж поставени въ законопроекта, при

тия нрави, при тая слободия, която си позволява понѣкога администрацията, когато това събрание ще бѣде поставено въ зависимостъ отъ благоволенieto на мѣстната полиция, която трѣбва да бѣде предупредена най-малко 48 часа по-рано?

Н. Алексиевъ (з): Какъ бѣше презъ ваше време? Когато вашитѣ кметове се уведомяваха, тѣ казваха: „Не разрешавамъ“.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Азъ Ви препорѣчвамъ да прочетете съответнитѣ текстове отъ закона за администрацията и полицията — чл. чл. 55, 56 и 57 — . . .

Н. Алексиевъ (з): Азъ съмъ ги челъ.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): . . . този законъ, за администрацията и полицията, който е създаденъ отъ така наречения реакционеръ — бившия министъръ на вътрешнитѣ работи Русевъ — за да видите, може ли да става въпросъ за реакционерство въ това отношение и кѣде въ сѣщностъ е реакцията.

Н. Алексиевъ (з): Кой възпитава тѣзи органи?

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): То е вече въпросъ за контрола на управлението, за политическо и обществено възпитание. То е отдѣленъ въпросъ. Азъ питамъ: ако хората сж лоши, кѣде е гаранцията, че тѣ ще бѣдатъ подобрени съ тия законоположения? Подобряваме ли съ тѣхъ политическото развитие и обществения животъ? Не. Защото, г. г. народни представители, по-нататѣкъ, въ алинея втора на чл. 22, вие ще видите, че и когато сѣществува практическа възможностъ да отидемъ на село, за да направимъ съответното съобщение, ако щете 24 часа по-рано, ние ще трѣбва предъ съответната общинска мѣстна властъ въ бѣдеще да правимъ тия съобщения писмено. И понеже обикновено събранията ставатъ въ недѣлни дни, когато общинскитѣ канцеларии сж затворени, ние ще се намѣримъ предъ невъзможностъ да направимъ надлежното съобщение и като така, предъ невъзможността да правимъ изобщо събрания. Отъ друга страна, при наличността на чл. 44 отъ законопроекта, въ който се казва: (Чете) „Който даде мѣсто или помѣщение за устройване на тайно отъ полицейската властъ събрание, както и онзи, който устройва такова събрание, наказва се съ тъмниченъ затворъ отъ 6 месеца до 1 година и съ глоба отъ 2.000 до 10.000 л.“, това значи, г. г. народни представители, когато отидете въ село преди събранието и трѣбва да ношувате въ нѣкоя къща и дойдате при васъ нѣколко политически ваши приятели, това, по тълкуването на селската полиция, може да бѣде таксувано като събрание, за което не е било съобщено на мѣстната полицейска властъ и, следователно, да подпадне подъ ударитѣ на чл. 44 отъ законопроекта. И бѣдете сигурни, че предъ заплахата отъ постановленията на чл. 44, нѣма да се намѣри даже най-добъръ политически приятель, който да позволи не само среща въ своя домъ, но надали ще ни позволи и да преспиваме въ дома му, когато бихме отишли да изпълнимъ нашия политически и общественъ дългъ при обиколката си изъ селата.

Т. Тонковъ (з): Така, както правѣхте вие: нощно време отвлѣчахте хората отъ къщи.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Ето защо, казвамъ, че постановленията на чл. чл. 22 и 44 отъ законопроекта не трѣбва въ никой случай да бѣдатъ приети, защото даватъ единъ твърде реакционенъ характеръ на законопроекта.

Г. г. народни представители! Азъ нѣма защо да се мотивирамъ твърде много, правейки възражения противъ тия постановления на законопроекта. Ще ми позволите само да се позова на онова, което е поддържано отъ г. министра на вътрешнитѣ работи, д-ръ Гиргиновъ, при приемане на чл. 55 и следващитѣ отъ закона за администрацията и полицията презъ 1925 г. въ Народното събрание. При тѣзи минимални ограничения въ чл. чл. 55 и 56 г. Гиргиновъ намира, че тѣ сж въ противоречие съ чл. 82 отъ българската конституция и затуй, когато говори по принципъ при първото четене на законопроекта за администрацията и полицията на 25 февруарий 1925 г., 63 заседание, казва следното: „По чл. 82 отъ нашата конституция не се изисква никакво разрешение отъ публичната властъ за устройване на събрания“. Г. Гиргиновъ иска сега разрешение.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Никакво разрешение. Изрично е казано, че се уведомява полицейската властъ, че ще стане събрание. Уведомява се, а не се иска за разрешение.

шение, защото полицията е длѣжна да знае кѣде има събрание, за да пази реда евентуално.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Чл. 22 казва: „Събрания, демонстрации или манифестации на открито могатъ да ставатъ само следъ предварително разрешение на мѣстната полиция.“

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това не сж събрания.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Събрания е казано.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това сж суспендиране на обществения редъ и спокойствие, едно революционно положение на улицата. Туй се разбира.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): И г. министърътъ на вътрешнитѣ работи продължава: . . .

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Какво продължава? Това не сж събрания. Вие разбивате отворена врата.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): . . . „А по отношение на митингитѣ, които ставатъ на открито, да ставатъ на онѣзи мѣста, които властѣта ще опредѣли“. И за тѣхъ даже г. министърътъ отрича да се иска разрешение.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Не е вѣрно. Конституцията казва, че тѣ сж подъ наблюдението на властѣта, а толкозъ повече за една улична демонстрация въ голѣмитѣ градове, кѣдето може да бѣде смутенъ редътъ.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Това, което сте поддържали, г. министре, по законопроекта за администрацията и полицията . . .

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да Ви обясня духа на онуй, което съмъ поддържалъ, за да видите разликата между нашата и вашата реформа. Демонстрация не е митингъ, нито публично събрание.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Вие сте казали: „За да може да стане публично събрание въ села или градове безъ разлика кѣде, непременно трѣбва 24 часа по-рано да се съобщи — въ законопроекта е било 24 часа, обаче после е прието 4 часа — . . .“

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това именно съмъ атакувалъ — съобщаването 24 часа по-рано.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): „ . . . на полицейското управление това и това мѣсто, тази и тази кръчма, този денъ, този часъ. Азъ искамъ да мисля, че при новитѣ условия на законопроекта нито единъ отъ васъ не би могълъ да направи публично събрание, когато отиде въ една околия, защото никой не може да знае кога точно ще пристигне въ околийския центъръ и кога точно ще отиде въ околнитѣ села, за да може предварително да съобщи часа на събранието. Това ограничение, което сега се създава, е едно голѣмо ограничение и въ разрѣзъ съ чл. 82 отъ конституцията“.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Азъ не го разширявамъ. Азъ го потвърждавамъ. Остава вашия законъ. Има ли нѣкаква добавка? Нѣма нищо.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Ще се съгласите, че тѣзи постановления, които Вие сега предлагате да гласуваме, сж въ ултрапротиворечие съ чл. 82 отъ конституцията и че азъ не виждамъ никаква последователностъ между това, което сте поддържали преди нѣколко години и сега.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ако Вие считате, че това постановление на вашия законъ е било противъ конституцията, както днесъ искате да изтъкнете отъ тая трибуна, трѣбваше да се обявите противъ него и да не го гласувате. Вие сте го гласували. Азъ не го измѣнявамъ, азъ не го допълнямъ. То остава въ сила. Едно уведомление на полицейската властъ се иска съгласно този законъ, който Вие гласувахте — Вие, сговористътъ, когато сте заседавали тукъ и сте гласували. Сега дождате да говорите, че било противоконституционно! Това последователностъ ли е?

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Азъ говоря за вашата последователностъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Азъ още не съмъ направилъ декларация, че всичкитъ съществуващи ваши закони сж конституционни. Ако говоримъ на тая тема, азъ мога да ви покажа колко ваши закони сж още въ сила, но сж противоконституционни. Но азъ още нѣмамъ задачата да измѣнявамъ вашитъ противоконституционни закони.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ съмъ последователенъ на себе си, като педирамъ да се оставятъ съществуващитъ законоположения въ чл. 55 и последващитъ отъ закона за администрацията и полицията. Последователенъ съмъ съ това, което съмъ гласувалъ въ 1925 г., но съмъ също така последователенъ, когато се противопоставямъ на всѣко ограничение на онази по-голяма свобода, която съществува по закона за администрацията и полицията и която сега г. министърътъ иска да суспендира.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Абсолютно никакво ограничение нѣма на свободата на събранията.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Не азъ противореча на себе си, а, за голѣмо съжаление, това е г. министърътъ на вътрешнитъ работи, който си противоречи на това, което е поддържалъ по-рано, като ни предлага сега да гласуваме друго.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Вие поставяте всичко на пѣськъ. Това, което говорите, е безъ основа.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Г. Гиргиновъ даже е билъ противъ съобщението 2 часа преди събранието по време на избори. Той е билъ за това, че трѣбва да се прави само уведомление на общинската власт, за да знае, че ще става публично събрание.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Когато пиша новъ законъ за администрацията и полицията, тогава ще се занимаемъ съ този въпросъ.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Г. Гиргиновъ дословно казва: „Всѣко друго ограничение е недопустимо и не въ хармония съ свободата, която се гарантира въ чл. 82 отъ конституцията. Това заявява г. Гиргиновъ и азъ го моля да биде последователенъ на това свое становище.“

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Този въпросъ ще разглеждаме тогава, когато ще обсъждаме единъ нашъ законъ за администрацията и полицията. Ако дойде да измѣняме вашия законъ, тогава ще говоримъ по тоя въпросъ. Сега оставяме това, което вие сте гласували.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Азъ говоря за събранията. Съ чл. чл. 22 и 23 и особено съ чл. 44 отъ законопроекта вие измѣняте съществуващия законъ за администрацията и полицията.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Споредъ законопроекта не се иска разрешение, а се иска да има само уведомление. Всичкитъ ваши кметове и полицейски органи навсѣгжде разтурваха събранията на опозицията презъ вашия режимъ. На мене лично на десетки мѣста сж се опитвали да ми разтурятъ събранията поради това, че кметътъ не билъ далъ разрешение.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Тогава, навремето, г. Гиргиновъ, безспорно, е билъ логиченъ и последователенъ, като е направилъ предложението за гласуване отъ Събранието, въ смисълъ: „Всѣко публично събрание, безъ разлика дали става на открито или закрито, се счита за свикано отъ онай група или отъ нова лице, което е уведомило властта за събранието“.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Значи, „уведомление“, а не „разрешение“.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Виждате, че това тогавашно Ваше предложение, г. министре, отрича становищата, които сж въ сегашния Вашъ законопроектъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: И сега съмъ на същото становище, както тогава: да има едно просто уведомление на властта, за да знае къде става събрание.

И. Лѣкарски (д. сг. Ц): Г. г. народни представители! Азъ нѣма да се простирамъ и да ви соча други законоположения въ предложения ни на обсъждане законопро-

ектъ. Ситамъ, че тѣзи, които посочихъ, сж достатъчни, за да може отъ тѣхъ да се заключи за характера на предлагания законопроектъ. Законопроектътъ въ тѣзи си постановления е реакционенъ, той е опасенъ за свободата на политическия животъ и за свободата на словото. Съ него сж нарушени чл. чл. 56 и 57 отъ закона за администрацията и полицията, нарушенъ е и чл. 82 отъ конституцията. А чл. чл. 22, 23 и 44 отъ законопроекта сж наистина противоконституционни. Аргументи въ подкрепа на това азъ ви приведохъ.

Като прибавите къмъ всичко това, което изнесохъ предъ васъ, и извънредно строгитъ наказателни санкции, процедурата, задържането подъ стража въ редица случаи — каквото задържане подъ стража по съществуващитъ законоположения, при престѣпления отъ много по-голямъ значение отъ обществена гледна точка, не се предвижда — за васъ още по-ясно ще изпъкне реакционниятъ характеръ на настоящия законопроектъ. Въ чл. 49 отъ предложениия ни законопроектъ сж изброени редица случаи, при които, като мѣрка за неотклонение, се предвижда задържането подъ стража. Независимо отъ туй, предвижда се само една инстанция по същество. Нима отъ такъвъ характеръ сж положенията въ разглеждания законопроектъ, за да има нужда да лишаваме българскитъ граждани, които въ повечето случаи биха попаднали по недоразумение, бихъ казали, случайно, подъ ударитъ на този законъ, отъ възможността да се защитятъ предъ българскитъ съдилища? Нима има належаща нужда да имъ се отнеме втората инстанция по същество?

Всичко това, г. г. народни представители, за менъ показва изключителния характеръ на законопроекта и азъ не мога, освенъ всички тѣзи извънредни санкции, които се предвиждатъ въ него, да ги таксувамъ като такива, които говорятъ, ако щете, за една слабостъ на самото управление. Съ такива изключителни закони правителството ще иска да ограничи критиката и атакитъ, отправяни отъ неговитъ политически противници. Ако съ законопроекта за печата не можа да се постави намордникъ на печата, вие съ този законопроектъ искате да поставите едни ограничения извънредно голѣми за правилното развитие на нашия политически животъ, искате да поставите ограничение на словото.

При туй положение, при този характеръ на законопроекта, г. г. народни представители, при неговата реакционност, ние не можемъ да гласуваме за него. (Рѣко-плѣскания отъ сговориститъ, крило Цанковъ)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стойне Ризовъ.

С. Ризовъ (з): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Явствува, че съ законопроекта, който разглеждаме, г. министърътъ на вътрешнитъ работи иска да ограничи тѣй зачестилитъ убийства, за които говори и г. председателятъ на Народното събрание преди малко. Съ законопроекта, както го е внесълъ, г. министърътъ смѣта да обезоръжи всѣки единъ, който нѣма право да носи оръжие. Който иска да носи оръжие, той трѣбва най-напредъ да си извади позволително отъ надлежната най-близка власт — градоначалника или околийския началникъ — да внесе предварително въ Земледѣлската банка 500 л. такса, за да има право да носи оръжие презъ течение на една година, и ако не се снабди съ документъ за другата година, той е длъженъ това оръжие да го предаде на властта по надлежния редъ.

Г. г. народни представители! Доколкото азъ набързо можахъ да схвана законопроекта, споредъ мене, този законопроектъ нѣма да предотврати убийствата, които тѣй много сж зачестили следъ войнитъ, споредъ мотивитъ на законопроекта въ цѣлия свѣтъ и, за жалостъ, най-много въ България. Споредъ мене, г. министърътъ трѣбва да внесе другъ законопроектъ, съ който действително да се ограничатъ убийствата и носенето на оръжие отъ онѣзи хора, които нѣматъ право да го носятъ.

Г. министърътъ на вътрешнитъ работи трѣбва да внесе единъ законопроектъ, съ който да разтури всички организации, които сж образувани на базата да тероризиратъ българския народъ и които не отговарятъ на конституцията, каквито сж „Родна защита“ и други подобни организации. Това е споредъ мене срѣдството, съ което г. министърътъ на вътрешнитъ работи действително ще постигне целта, която преследва съ настоящия законопроектъ.

Първата глава на законопроекта урежда вноса и търговията съ оръжие, внасяно отъ странство, въобще про-

цедурата за продаване и купуване на оръжия. По първата глава на законопроекта няма да се спирам, г. г. народни представители.

Чл. 10, пункт 6, гласи: (Чете) „Възвъзбудни случаи на лица, на които занятието налага, за тяхната лична безопасност, употребата на огнестрелно оръжие и вземането на въоръжени лица за лична охрана“ — Дирекцията на полицията може да разреши носенето на оръжие. Алинея втора на тая буква гласи: (Чете) „Позволително за носене на огнестрелно оръжие се издава на лицата, поместени в настоящия пункт 6 срещу предварително внасяне в Българската земеделска банка годишна такса 500 л. в полза на държавното съкровище“.

Г. г. народни представители! Със този законопроект, ако той би станал закон, ще лишим онези хора, които действително имат нужда от оръжие, от правото да имат оръжие, и даже когато бъдат нападнати в къщи от шайка нощно време, да нямат съ какво да излизат да известят на комшиите, на селяните, за да им дойдат на помощ. Кой селянин няма нужда от оръжие? Не манлихерова пушка или парабел, г. министре, а просто една ловджийска пушка или пищовъ, . . .

Д. Ачков (нез): Срецу гадъ — да!

С. Ризов (з) . . . съ който да гръмне срещу вълците, които съ нападнали неговите овце. Той ще трябва да внесе 500 л. такса, за да му се издаде позволително за една година да има въ къщата си една пушка или пищовъ, за да варди своите овце. И, не дай си, Боже, ако действително се прилага този законопроект, след като стане закон, при едно управление такова, каквото бивше управлението на Сговора. Ако тоя селянин-овчаръ биде опозиционеръ, ще му претърсват къщата, за да намърят оръжие у него. Съ този законопроект се дава право на полицията презъ всяко време, посрѣдъ нощъ да влиза въ къщата на опозиционера, да прави обискъ.

Г. Юртовъ (нар. л): Днесъ няма да влѣзе полицията у дома ти, но утре, като паднешъ отъ властъ, ще влѣзе.

С. Ризовъ (з): Какво значи това, г. г. народни представители? Това е най-опасниятъ законъ, отъ който при нашите български партизански нрави ще пострада най-много опозиционерътъ, който не мисли като властта или който не изпълнява заповѣдите на единъ властникъ въ даденъ моментъ. Мене съ ми правили три пѣти обискъ презъ време на Сговора.

С. Таковъ (з): Само три пѣти!

С. Ризовъ (з): Само три пѣти.

С. Таковъ (з): Ти си щастливецъ!

Нѣкой отъ земеделците: Леко си миналъ.

А. Буковъ (з): То е било, когато Колоу Кемилевъ не те е познавалъ.

С. Ризовъ (з): Утре полицията ще има право да влѣзе посрѣдъ нощъ въ моята къща, за да търси оръжие — защото съмъ билъ наклеветенъ отъ единъ мой политически противникъ, че имамъ оръжие. Полицията ще има право да влѣзе въ моята къща посрѣдъ нощъ да обискира, па ако щете и да обезчисти семейството ми, а азъ да нѣмамъ правото да реагирамъ, да нѣмамъ едно оръжие, съ което да искамъ помощъ.

Д. Ачковъ (нез): Една вѣрна мисль.

С. Ризовъ (з): Азъ не мога да гласувамъ единъ такъвъ законопроектъ, който въобще лишава населението отъ правото да има нѣкакво оръжие.

Г. г. народни представители! Съ законопроекта се даватъ известни привилегии на запасните офицери: да иматъ оръжие; само ако го носятъ въ себе си, да съ длъжни да заявятъ на полицията и да се снабдятъ съ удостоверение; ако биха желали да си продадатъ оръжието, да имъ се плати. А на други, които не съ били запасни офицери, а съ били редници и съ пазили България, тѣ ако иматъ единъ пищовъ, за който нѣматъ позволително, трябва да го дадатъ на властта безъ пари, въпреки, че съ го купили. Съмтамъ, че запасните офицери не заслужаватъ тѣзи привилегии, защото, като съ хвърлили мундиритѣ, тѣ съ вече български граждани като редниците и нѣматъ по-големи права отъ тѣхъ. Защо на тѣхъ да се позволява

безъ такса да носятъ оръжие, а на други да не се позволява? Защо дѣлимъ българския народъ?

А. Буковъ (з): Питай Колоу Кемилевъ.

С. Ризовъ (з): Азъ питамъ Васъ, като запасенъ офицеръ, да ми отговорите: (Смѣхъ) защо г. министърътъ на васъ дава привилегии, а на насъ, редниците, не иска да ги даде?

А. Аврамовъ (з): Защото редниците съ били на огнената линия.

С. Ризовъ (з): Това значи, че имаме по-големи вѣра въ запасните офицери, а въ запасните редници, които до вчера пазиха България и днесъ я пазятъ, нѣмаме довѣрие.

Безъ да ви отнемамъ повече време, азъ заявявамъ, че съмъ противъ законопроекта, съ изключение на първата глава, и нѣма да гласувамъ за него. Нека г. министърътъ да го оттегли и да изработи единъ законопроектъ, съ който действително ще може да се намали носенето на оръжие въ България и да се предотвратятъ убийствата.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Отъ името на кого говоришъ?

С. Ризовъ (з): Азъ говоря отъ името на моите избиратели и отъ името на българските запасни редници. (Смѣхъ и ржкопѣскания отъ мнозинството)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Асенъ Бояджиевъ.

А. Бояджиевъ (раб): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Достатъчно е да се хвърли единъ бѣгълъ погледъ върху сега разисквания законопроектъ, за да се разбере, че той е една бринка отъ редицата законодателни мѣрки, които правителството на Народния блокъ взема, като продължение на това, което вършеше сговористическото правителство, за да ограничи до минимумъ правата и свободата на трудещите се у насъ. Съ други думи тоя законопроектъ е единъ приносъ къмъ изключителното законодателство въ България.

Каква е същността на законопроекта. Макаръ че е кръстенъ законопроектъ за ограничение на престѣпленията противъ личната и обществена безопасност, неговото същинско име е друго — законопроектъ за отнемане правата и свободите на българския трудещъ се народъ, на работниците и селяните!

Кои съ съществени членове? Най-напредъ това е чл. 31, който гласи: (Чете) „Който носи огнестрелно оръжие безъ разрешение, наказва се съ тъмниченъ затворъ отъ 3 месеца до 1 година и глоба отъ 500 до 10.000 л., а оръжието му се конфискува“.

Чл. 32 гласи: (Чете) „Който държи въ жилището си огнестрелно оръжие, въпреки наредбата по чл. 15, се наказва съ тъмниченъ затворъ отъ 1 до 6 месеца и глоба до 2.000 л., а оръжието се конфискува“.

„Чл. 42. Който устройва събрания, демонстрации, манифестации и други подобни, или агитира устно или писмено за устройването на такива, надлежно забранени отъ полицейската властъ, се наказва съ тъмниченъ затворъ отъ 3 месеца до 1 година и съ глоба до 10.000 л.“

„Който участвува въ такива събрания, демонстрации, манифестации и други подобни, наказва се съ тъмниченъ затворъ отъ 1 до 6 месеца и глоба до 5.000 л.“

„Чл. 44. Който даде мѣсто или помѣщение за устройване на тайно отъ полицейската властъ събрание, както и онзи, който устройва такова събрание, наказва се съ тъмниченъ затворъ отъ 6 месеца до 1 година и съ глоба отъ 2.000 до 10.000 л.“

„Който взема участие въ такива събрания, наказва се съ тъмниченъ затворъ отъ 3 до 6 месеца и съ глоба отъ 1.000 до 5.000 л.“

„Чл. 46. Организаторитѣ на дружества или организации, които нѣматъ утвърдени уставы, съгласно чл. 2 отъ закона за училищата и дружествата, се наказватъ съ тъмниченъ затворъ отъ 3 месеца до 1 година и съ глоба до 10.000 л.“

И най-после чл. 49, който предвижда като мѣрка за неотклонение задържането подъ стража.

Това съ съществени членове, които характеризиратъ законопроекта, които показватъ каква е неговата физиономия.

Ясно като бѣлъ день, нѣма абсолютно никакво съмнение, че това е една нова верига за работниците и за ра-

ботническите организации. Върно е, от друга страна, че тоя законопроект не внася нищо ново към съществуващата практика. И сега, без тоя законопроект, е забранено фактически на работниците и другите трудещи се да носят каквото и да било оръжие; и сега, без тоя законопроект, няма работническо събрание, няма даже заседание на ръководно тяло на някоя работническа организация, което да не е било забранено от полицията или да не е било разгонено с най-брутални мерки.

Председателстващ Н. Шопов: Извинявайте, г. Бояджиев.

Г. г. народни представители! Във бюрото на Камарата е постъпил от Министерството на търговията, промишлеността и труда законопроект за допълнение на чл. 18 от закона за хигиената и безопасността на труда. (Вж. прил. Т. I № 31)

Този законопроект ще бъде раздален на г. г. народните представители и поставен на дневен ред.

Продължавайте, г. Бояджиев.

А. Бояджиев (раб): И сега, независимо от това имат ли завземени устава или не, дейността на работническите организации се преследва; и сега, в настоящия момент, работническите клубове в цялата страна са затворени; и сега, в настоящия момент, работническите дейци се арестуват, хвърлят се в затворите, бият се по улиците, избиват се даже.

Но какво прави сега законопроектът? Той иде да узакони тая практика и да облече в законна форма тоя терор, тия насилия, които се вършат върху работниците и техните организации и да създаде нови закони възможности на правителството да тероризира работническата класа, да ѝ отнеме всякаква възможност за организация и за борба. Аз не помня стачка, при която полицията да не се е намесила въ полза на господарите, да не е разгонила стачните постове, да не е вкарвала насилва стачниците в предприятията. Аз не помня борба на безработните за парче хляб, при която тя да не са били разгонени от полицията и да не са били счупени главите им. Но сега, с тоя законопроект, ще ги бият „на законно основание“ много по-смело, много по-свободно, защото няма да се страхуват, че ще извършат някакъв произвол. Защото все пак досега беше възможно чат-пат, от време на време, да се поосмиди някой полицай или някой властник, който е нанесъл побой на този или на онзи, но сега вече ржцетъ на всички са развързани с тоя законопроект и те могат да правят каквото щат, щом се касае за работническо събрание и за работническа борба.

Заклучавам по същността на законопроекта: той не се явява нищо друго, освен едно допълнение на закона за защита на държавата и попълва тия празноти, които има в тоя закон.

От всички членове се вижда, че целта не е да се осуетят убийствата с отнемането на оръжието, а целта е да не се даде възможност нито на един работник, нито на един селянин, нито на един занаятчия да има даже едно пищовче в джоба си или в кещата си. Наред с тия членове, които забраняват носенето на оръжие, има и други, които разрешават носенето на оръжие, само че за да получиш разрешение да носиш оръжие, нужно е да представиш редица документи, удостоверения и свидетелства, от които да се вижда, че ти си благонадежден гражданин или, както е казано в закона, че ти не принадлежиш на организация, която си служи с насилнически методи, което, на понятен български език казано, значи, да не си член на Работническата партия или на друга някоя работническа организация. Тогава ти можеш да получиш разрешение да носиш оръжие.

Поставя се въпросът: ще могат ли тия, които имат нужда от оръжие, за да извършат убийство, да се снабдят с оръжие? Не може да има абсолютно никакво съмнение, че те ще имат тази възможност. Ако проследите последните убийства, които станаха и които и аз съм съгласен, че са увеличени извънредно много, вие ще видите, че болшинството от тях са извършени от органи на властта. Аз често влизам в затвора по благоволение на госпожа фашистката диктатура и съм имал възможност да узная какви са убийците и какви са другите престъпници. И аз твърдя, че болшинството от убийците са или хора на властта, или хора, покровителствувани от властта.

Министър д-р А. Гиргинов: Какво значи това? Това е една инсинуация, това е една лъжа.

А. Бояджиев (раб): Не е лъжа.

Министър д-р А. Гиргинов: Абсолютна лъжа е, каквато само вие сте достойни да изнесете тук, от трибуната на Народното събрание. Това е една буквална лъжа, най-мръсна инсинуация.

А. Бояджиев (раб): Никаква инсинуация, г. министре. Това са голите факти. Вземете, напр., убийството на млъкря в София на ул. „Нишка“. Не беше ли извършено от един полицейски агент от II полицейски участък, който е бил едновременно и член на така наречената В. М. Р. О. на Иванчо Михайлов?

Министър д-р А. Гиргинов: Нищо подобно.

А. Бояджиев (раб): Аз го познавам лично и го видях в затвора.

Министър д-р А. Гиргинов: Мога ли аз да зная кой се числи към В. М. Р. О., за да говорите това?

А. Бояджиев (раб): Върно ли е, че убийството на Дermenджиев в Централния затвор е извършено от един бивш агент на Хасковското околийско управление? Опровергайте това.

Министър д-р А. Гиргинов: Че бил някога агент, от къде мога аз да зная това? Че аз мога ли да зная вие дали сте агент? От къде да зная това?

А. Бояджиев (раб): Аз съм агент на работническата класа.

Министър д-р А. Гиргинов: Вие сте агент-провокатор. Говорите блудкавости. Убийци не може да има в една власт, нито в полицията. Може да има някой прикрит провокатор, който да извърши убийство.

А. Бояджиев (раб): Убиецът на другаря Дило Йотов от с. Торос е бил също тъй полицай.

Министър д-р А. Гиргинов: За Торос нали сме се разправяли тук? Ние се обяснихме. Защо пак говорите за Торос? Това е срамата да приказвате!

А. Бояджиев (раб): Аз ви съча факти, които не могат да се опровергаят. Аз Ви питам: кажете, кой беше този, който стреля върху работниците при тяхната демонстрация в Ямбол и уби двама работници?

Е. Шидерски (з): Това бяха ваши депутати, които подведоха работниците там.

Министър д-р А. Гиргинов: Вие провокирате всички ден полицията да стреля срещу вас и върпки това полицията никога не е стреляла. Вие провокирате към убийство.

А. Бояджиев (раб): Ние не провокираме.

Министър д-р А. Гиргинов: Как не провокирате?

А. Бояджиев (раб): Провокирате тези, които запущат всички легални възможности за борба на работниците. Провокирате вие, които не позволявате нито едно работническо събрание, които се намесихте оня ден, когато погребяхме нашия другар Трифон Кръстев, общински съветник. И утре, когато ще правим погребение на Христо Трайков, също няма да ни позволите да се съберем на погребението.

Министър д-р А. Гиргинов: Вие само обобщавате, а това показва, че не знаете какво приказвате. Какво общо има този въпрос, който сега разглеждаме, с вашите погребения?

А. Бояджиев (раб): Авторът на убийството, което стана през времето на орфовския избор, когато беше избран за народен представител вашия достоен другар Вергил Димов, беше също тъй полицейски агент. Аз бих могъл да ви изброя още редица случаи, от които ще се види, че наистина тези, които имат намесение да вършат убийства, те ще намират начин да се снабдят с оръжие, било като постъпят на служба, било като се приближат към властта, било като представят на околийския началник удостоверение, че

сж членове, напр., на Демократическата, на Национал-либералната и други партии и разрешението е готово. Но целта на законопроекта е, както казахъ, да не се допусне да има у трудещитѣ се оръжия. Какво показва това? Това показва едно — че ви е страхъ отъ маситѣ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: А въ Русия?

А. Бояджиевъ (раб): За Русия не приказвайте, защото въ Русия сжествува една власт, която е на маситѣ, ползува се съ тѣхното довѣрие и не се страхува да даде оръжието въ тѣхни ръце.

Отъ мнозинството: А-а-а! (Смѣхъ)

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Страшно довѣрие!

К. Косевъ (д): Ако руската власт сжествува въ такава форма, въ каквато разправяшъ, питамъ, защо Сталинъ го придружаватъ нѣколко автомобили, за да го охраняватъ? Ами нали приказваме за охрана!

А. Бояджиевъ (раб): А вие не сте ли виждали снимки, когато Сталинъ се разхожда по московскитѣ булеварди самичкъ?

К. Косевъ (д): Тази власт, срещу която вие викате, срещу която въставате и съ която се разправяте всѣки денъ, стои съ скръстени ръце и ви гледа. Имате ли основание да ревете срещу нея?

А. Бояджиевъ (раб): Съ скръстени ръце ли? И въ настоящия моментъ нашиятъ другаръ Стаматъ Ивановъ е на легло, защото е пребитъ отъ полицията. И снощи, за да бжлатъ разгонени тия, които искаха да протестиратъ противъ убийството на Христо Трайковъ, бѣха бити, стреляни и арестувани.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Вие искате да смуцате реда. Ние повече отъ васъ порицаваме убийствата, но ние не можемъ да ви позволимъ да смуцате реда въ София и въ държавата.

А. Бояджиевъ (раб): Ние искаме да устроимъ едно погребение на нашия другаръ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Вие даже съ кръвта на вашия другаръ искате да правите спекула за разширяване на вашата партия. Вие спекулирате съ дръвта на вашия другаръ, който е убитъ.

А. Бояджиевъ (раб): Ние не спекулираме, а му отдаваме нужната честъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Не е честъ, а е спекула. Както единъ мародеръ може да обира единъ мъртавъ трупъ, така и вие следъ смъртта на вашия другаръ искате да използвате момента да правите агитации и провокации срещу държавната властъ.

А. Бояджиевъ (раб): Азъ ви казахъ, че ние искаме просто да си устроимъ едно погребение и да протестираме противъ тия, които извършиха убийството и противъ тия, които, не само че не взематъ мѣрки, за да осуетятъ убийствата, но покровителствуватъ убийцитѣ. Ето какво искаме ние.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да, едно погребение, за да провокирате! И когато вие приказвате на тия, които сж тукъ, интеллигентни хора, които разбиратъ държавнитѣ работи, такива лъжи и преувеличения, можемъ да си представимъ вашата демонстрация на едно погребение какво предизвикателство може да направи, и тогава да се чудимъ и маемъ какво да правимъ. Вие сте провокатори навсѣкжде.

А. Бояджиевъ (раб): Вие сте решили, изглежда, да ми отнемете възможността да се изкажа.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Вие трѣбва веднѣжъ завинаги да станете скромни обществени дейци, както подобава, а не спекуланти.

А. Бояджиевъ (раб): Вие опровергавате само съ голи приказки. Не можете да опровергавате нито единъ фактъ отъ тия, които азъ изнесохъ. Азъ ви изброихъ редица случаи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Какви приказки, когато азъ ви говоря съ данни.

К. Косевъ (д): Какви голи приказки? Вчера отивате въ Дирекцията на труда ужъ да уреждате правата на работниците. Питамъ Ви, въ коя правова държава ще позволите на тебъ или на твоитѣ хора по този начинъ да уреждатъ правата на работниците: да хванете стражаря, да го отхвърлите, да влѣзете въ самото помѣщение съ работниците, да се разправяте съ персонала, съ чиновниците и да искате да ги биете? Този начинъ на разправия какво иска? Исква това, което го четешъ предъ себе си — мѣрките, които сж предвидени въ законопроекта.

А. Бояджиевъ (раб): Безработнитѣ иматъ право да искатъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Въ всѣки случай ние се грижимъ за безработнитѣ, а не вие, декламаторитѣ, които постоянно говорите за безработнитѣ, спекулирате съ тѣхното положение, а тукъ се хранутите.

А. Бояджиевъ (раб): Вие ги оставяте да измратъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Не вие се грижите за тѣхъ, а пакъ държавната властъ и Парламентътъ.

А. Бояджиевъ (раб): Вие се грижите да имъ изпращате полиция да имъ троши главитѣ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: А вие се грижите само да имъ създавате неприятни положения.

Е. Шидерски (з): (Къмъ А. Бояджиевъ) Полицията трѣбва да троши вашитѣ глави, а не тѣхнитѣ.

А. Бояджиевъ (раб): Ясно е, че целта, която се преследва съ този законопроектъ, е да не се даде възможност на трудещитѣ се да се организиратъ и борятъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да обявятъ социалната революция.

А. Бояджиевъ (раб): Г. министре! Не приказвайте такива работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Кажете, какво искате?

А. Бояджиевъ (раб): Като дойде това време, вие ще имъ дадете оръжието.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Вие ще го получите отъ Русия.

А. Бояджиевъ (раб): То е праздна работа. Вие имате много погрѣшни и много неправилни познания по революциитѣ. Научете за френската революция, научете за руската революция и ще видите какъ ставатъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Какво ще уча? Руската революция се орезиди!

А. Бояджиевъ (раб): Ще научите, че съ такива мѣрки като вашата не се осуетяватъ революциитѣ. Революциитѣ сж резултатъ на съвършено други причини.

Но това, което е сжщественото, г. г. народни представители, това е втората частъ, която засѣга именно събраията и работническия печатъ.

К. Кораковъ (д): На кого говорите, нѣма ги „другаритѣ“ да ви слушатъ.

А. Бояджиевъ (раб): Нѣма значение това. Азъ приказвамъ, и туй, което приказвамъ, то ще се чуе. Дневницитѣ ще се отпечататъ и ще отидатъ тамъ, кждето трѣбва да ги четатъ. Моитѣ другари днесъ напустнаха заседанието на Камарата, поради убийството на Христо Трайковъ. Тѣ ще отсъствуватъ докато стане погребението на убития нашъ другаръ. Азъ, обаче, останахъ, защото допускаме, че вие ще искате да претупате този законопроектъ въ наше отсъствие. И, както виждате, не се излъгахме въ нашето предположение. (Възражения отъ мнозинството) Вие преридите дневния редъ и дойдохте до този законопроектъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Г. Бояджиевъ! Не Ви позволявамъ да оскърбявате по такъвъ начинъ бюрото на Камарата и народното представителство. За вашъ хатъръ бюрото на Камарата нѣма да нагажда дневния си редъ. Не Ви позволявамъ да се отнасяте така къмъ бюрото на Камарата и да оскърбявате и бюрото и народното представителство.

А. Бояджиев (раб): Касае се за събранията. Никакви събрания, никакви демонстрации, никакви манифестации не могат да бъдат устройвани, без предварително разрешение.

Министър д-р А. Гиргинов: На открито — прибавете.

А. Бояджиев (раб): Вие нарушавате конституцията, тая конституция, която осигуряваше навремето господството на капиталистическата класа. Но във всеки случай, ние сме длъжни да констатираме, че вие, които сте създатели на тая конституция, я нарушавате.

Министър д-р А. Гиргинов: Тъкмо обратното е вярно.

К. Кораков (д): Конституцията си представляваше една идилия във българската държава, не си представляваше, че ще има такива вълхви като васъ.

А. Бояджиев (раб): Въ нея не се казва, че се иска някакво предварително разрешение за устройване на събрания. Тукъ, обаче, съвотъ на обикновено Народно събрание се отменя конституцията и вие налагате тая предварителна мърка да се иска разрешение, а не както беше досега — да се прави едно уведомление на властта.

Министър д-р А. Гиргинов: Но това е за събранията на открито.

А. Бояджиев (раб): И какво се иска? 48 часа предварително трябва да бъде искано разрешение от полицията за свикването на събрание. Ако има екстрен поводъ, по който трябва да бъде свикано събрание, то не може да бъде свикано веднага, тъй като няма разрешение.

Министър д-р А. Гиргинов: Може ли и по досегашния законъ да направите събрание безъ разрешение? Кажете, можете ли да направите събрание на открито безъ разрешение?

А. Бояджиев (раб): Няма да ви питатъ работниците, когато излизатъ на улицата.

Министър д-р А. Гиргинов: Азъ искамъ да кажа, че вие изопачавате. Нищо ново не се допринася къмъ действащия законъ. Това, което е днесъ въ действащия законъ, това е и въ конституцията, това е и въ този законопроектъ — за събранията на открито се иска разрешение. Такова разрешение се иска и по закона за администрацията и полицията, иска се и по този законопроектъ.

А. Бояджиев (раб): По действащия законъ се прави само уведомление за всяко едно събрание, а сега се казва, че се иска разрешение.

Министър д-р А. Гиргинов: Не се иска разрешение, а се уведомява за всяко едно събрание.

А. Бояджиев (раб): Не помня кой членъ беше — 54 или кой, не знамъ точно — отъ закона за администрацията и полицията; прочетете го и ще видите. Позволете ни да знаемъ това по-добре отъ Васъ, макаръ да сте министър на полицията, защото то тежи върху нашите плещи. Тамъ се казва: „Уведомява се писмено или устно полицията“.

Министър д-р А. Гиргинов: Но, за събрания на открито.

А. Бояджиев (раб): Не е така

Министър д-р А. Гиргинов: Ама има разлика.

А. Бояджиев (раб): За каквото и да е събрание, демонстрация и манифестация на открито, трябва да се иска 48 часа предварително разрешение. И ако има екстрен поводъ, не може да се свика събрание веднага, освенъ следъ 48 часа, когато ще се даде разрешение. А когато се касае за събрание, което ще трябва да бъде проагитирано по-дълго време, тогава чукъ се съкращава срокътъ, трябва да се чака разрешение отъ полицията, за да се издадатъ хвърчащи листове, позиви за събрание, защото иначе всички разпространители на тези хвърчащи листчета за мѣстото и часа на събрание ще бъдатъ подвеждани подъ отговорност и натикани въ затворитъ и въ края на краищата, я се разреши събрание, я се не разреши. И какво се получава? Получава се това, че хемъ съ-

брание не ще бъде устроено, хемъ маса свѣтъ ще бъде натиканъ въ затворитъ.

Следъ това за събранията на закрито. За тяхъ се казва изрично, че се иска писмено разрешение. Тукъ не е изяснено добре, какво се разбира подъ думата „събрания“. При това положение полицията, който следи за приложението на този законъ, ще бъде лицето, което ще преценява, дали, когато съ се събрали 5—6 души, това е събрание или не. Ако смѣтне, че е събрание, ще състави актове, съгласно процедурата, която се предвижда тукъ, ще има предварителенъ арестъ няколко месеца за тези, които съ били тамъ и следъ туй няколко години затворъ, и ще се свърши работата. Вие оставате на разбирането на полиция да реши, дали събрание на 5—6 души представлява събрание, или заседание на ръководно тѣло, или пъкъ това е обикновено приятелско събрание.

Азъ, обаче, смѣтамъ, че съ законъ не могатъ да се спратъ масовитѣ движения, както не се спрѣха и съ Шлайхеровия декретъ — който има сжщото съдържание като този законъ, който е изработенъ въ Дирекцията на полицията у насъ — защото, въпреки драконовскитѣ постановления на Шлайхеровия декретъ станаха масови движения въ цѣла Германия, станаха и въ Берлинъ. И нашата преса благополучно премълча това, което стана въ Берлинъ — може би по заповѣдъ отъ някъде. Само единъ провинциаленъ вестникъ изнесе това което е станало. Така че вие си правите илюзия, като смѣтате, че съ такива закони ще спрете подема и борбитъ на работниците и трудещитѣ се маси.

Но фактъ е, че ние не можемъ да кажемъ, че ни е все равно, че ни е безразлично. Това е една легална позиция, която ние сме извоювали съ борби и ще я бранимъ съ всички сили, съ всички срѣдства. Не е все едно да имаме или да нямаме възможностъ да се събираме легално и открито, да си правимъ събрания, да обмисляме положението, въ което работниците отъ дадено предприятие да речемъ, или дадено производство, или въ цѣлата страна, се намиратъ, да си вземемъ съответнитѣ решения и понататкъ съответнитѣ мѣрки за провеждане на своитѣ действия за получаване на известни придобивки. Съ разглеждания законопроектъ тая възможностъ ни се отнема. И тукъ сме съгласни съ г. министра, че няма нѣщо особено ново въ законопроекта, защото и сега работниците се разгонватъ отъ полицията. Но разликата е тамъ, че досега тѣ минаватъ само съ нѣкой и другъ бичъ или ударъ отъ тия, специални, четвърти палки, които сте раздали на вашитѣ полицаи, а сега, освенъ това — което няма да бъде спрѣно — ще имаме и наказание затворъ, и то не само предварителенъ, какъто обикновено беше досега, а и съ присъда. Ето каква е разликата.

Министър д-р А. Гиргинов: Ако правите правилно сравнение, ще трябва да дойдете до заключение и да кажете, че въ сравнение съ болшевишкия режимъ въ Русия, васъ, комунистѣ, конспираторитѣ и неприятелитѣ на държавния строй, ние ви хранимъ съ шекеръ.

А. Бояджиев (раб): Съ небетъ шекеръ.

Министър д-р А. Гиргинов: Въ сравнение, казвамъ, съ Русия, гдето е болшевишкиятъ режимъ.

А. Бояджиев (раб): Това, което е още по-чудовищно, то е, че до сега се преследваха главно организаторитѣ на дадена акция, на дадено събрание, а споредъ законопроекта — и всѣки присѣтствующъ; всичко това, което се яви на улицата, ще се забира и закарва въ участъка, за да бъде дадено подъ съдъ и осъдено. Дали си участвувал въ събрание, или не — иди доказвай! Маса хора, които съ били на улицата и които не съ участвували въ събрание, ще има да пострадатъ. Явно е, че това е такова реакционно постановление, което наистина няма равно на себе си. Ние няма да спремъ нашата борба дотогава, до-когато не провалимъ тия законоположения.

Д. Влаховъ (з): И България.

К. Кораковъ (д): Какъ ще ги провалите?

А. Бояджиев (раб): Ще ги провалимъ съ борбата на трудящитѣ се маси.

К. Кораковъ (д): И селскитѣ?

А. Бояджиев (раб): И селскитѣ, и градскитѣ. — По-нататкъ, за да може министърътъ на полицията да бъде по-сигуренъ, той поставя въ законопроекта единъ членъ,

който предвижда наказание, не само за устроителите или участниците в събранията и други демонстрации, но и за тѣзи, които дават помѣщения, като смята, че всичкият подѣлъ страх на това, че ще бъдат осъдени, ще ни отказват помѣщенията си.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Това е за конспираторите. За конспираторите нѣма мѣсто в България.

А. Бояджиевъ (раб): Когато работниците не получават помѣщения за събрания, тѣ знаят да излизат и на улицата. И тогава не се сърдете!

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: За конспирации помѣщения не даваме.

А. Бояджиевъ (раб): Колкото повече стѣснявате легалните възможности за борба, толкова повече масите ще търсят други възможности, за да водят своята борба, защото тѣ не могат да скръстят ръце и да чакат да бъдат умъртвени отъ своите противници — отъ господарите, отъ капиталистите.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Само за конспирации забраняваме даването на помѣщения.

А. Бояджиевъ (раб): Азъ ви питамъ тогава: щомъ като нашите професионални съюзи иматъ даже завѣрени устави, защо имъ затварятъ клубовете? Защо всѣка вечеръ — и съюзи даже сж ходили — се разгонватъ и биятъ? Какво искате вие? Ако вие сами искате да ни тижатъ въ нелегалност, кажете го открито. Ама се страхувате, и резултатите, които имате, самички ще носите.

Но, другиятъ членъ, който казва: „Събрания, демонстрации или манифестации, свикани отъ организации или дружества, които нѣматъ утвърдени устави, сж забранени“, е наистина нѣщо чудовищно. За да направите събрание, трѣбва да имашъ непременно утвърденъ устав!

Но имаме следното положение: ние сега поставяме основите на нови организации; за да основемъ организации да кажемъ въ София, въ Пловдивъ и въ други мѣста въ страната трѣбва да направимъ събрания, а следъ това да свикаме учредителенъ конгресъ, който да приеме устава и тогава да го завѣримъ. Обаче съгласно този законопроектъ, докато не се завѣри уставътъ, не може да се свика събрание; съ други думи, въобще не може да се създаде организация, защото нѣма и не може да стане събрание, нѣма кой да свика събрание или конгресъ.

Явно е, че това е едно открито забраняване създаването на каквито и да е организации. Тѣзи, които съществуватъ, ще депозиратъ своите устави и ще искатъ да бъдатъ завѣрени. Но ние имаме следната практика въ това отношение. Министерството на вътрешните работи е преглѣнено съ устави отъ работнически организации, още отъ сговористко време; прибавете още и тѣзи отъ ваше време. До този моментъ, обаче, тѣ още не сж получили никаква завѣрка, макаръ че нѣма абсолютно никаква причина за това, и макаръ че въ закона за училищата и дружествата, възъ основа на който става тая завѣрка, никѣде не е казано, че Министерството на вътрешните работи може да откаже тая завѣрка, и никѣде не му е дадено такова право. То, обаче, отказва завѣрката. И кому я отказва? Очевидно, отказва я на ония организации, които сж му неприятни — на работническите организации. То нѣма да откаже завѣрката на една организация, напримѣръ, на запасните офицери, но на една работническа организация ще я откаже.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Вашите професионални синдикати иматъ искания противъ войната срещу съветския съюзъ и други чисто болшевишки искания. Даже секретарятъ имъ на мене пише писма въ този смисълъ. Азъ ги показвахъ въ моята канцелария на тѣхната делегация. Казахъ имъ: заповѣдайте, г-да, вашите синдикални сдружения сж се обявили за чисто болшевишки сдружения; искатъ премахването на закона за защита на държавата, искатъ да се води борба за запазване на съветския строй отъ една европейска военна коалиция и прочее. Това сж вашите синдикални организации. Вие ги тикате къмъ политика и се чудите защо не имъ се утвърждаватъ уставите. Освободете тѣзи хора отъ вашето натрапничество, отъ вашето опекуство! Дайте имъ да защитаватъ своите професионални интереси!

А. Бояджиевъ (раб): Премахването на закона за защита на държавата бѣше искане и на Народния блокъ преди изборите.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Може да е и на Народния блокъ, и на вашата партия, и на когото ще да е, но не може да бѣде на една професионална организация.

А. Бояджиевъ (раб): Искането за премахването на закона за защита на държавата бѣше искане на Народния блокъ тогава, когато трѣбваше да бъдатъ залѣгани масите. Нѣщо повече, тия искания сж искания и сега въ настоящия моментъ на голѣмата частъ отъ масите, които още вървятъ подиръ Земледѣлския съюзъ.

Нѣкой отъ земледѣлците: Ние още много работи желаемъ. Почакайте!

А. Бояджиевъ (раб): Ние четемъ често резолюции на земледѣлски дружби, които презъ главата на своето ръководство гласуватъ сжщитѣ резолюции. Това искане не е натрапено отъ този или онзи, но то е искане на народните маси отъ града и селото. Нали е въпросъ да се прѣчи, нали е въпросъ да се поставятъ въ нелегалностъ работническите организации!

Нѣкой отъ мнозинството: Абе, свършвай вече!

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Вие експлоатирате и съ работниците и съ синдикатите. Освободете ги отъ вашето натрапничество!

А. Бояджиевъ (раб): Ние не експлоатираме съ синдикатите и работниците, а ние ръководимъ тѣхната борба и съ правилната защита на тѣхните интереси ние печелимъ влияние, отъ което и вие се подплашихте. И до този моментъ не давате Софийската община, върѣйки вота на 20 хиляди избиратели.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Отъ 16 хиляди станаха на 20 хиляди!

А. Бояджиевъ (раб): Но има и 3 хиляди гласа незачетени.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Какви 3 хиляди? Вие сте ги снували. Чисти 16 хиляди. Говорите, че въ блоквата програма има искане за премахване на закона за защита на държавата — и това е една лъжа. Вие можете да искате, но не трѣбва да лъжете.

А. Бояджиевъ (раб): Земледѣлските маси нѣма да отрекатъ, че това е тѣхно искане. На тѣхния конгресъ се носѣха плакати: премахване на закона за защита на държавата!

А. Буковъ (з): Приказвай за защитѣ, а не за нашите.

А. Бояджиевъ (раб): Това не е ваше искане, вие отдавна сте се отказали отъ него, обаче масите го искатъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Народенъ блокъ е друго, демократи е друго, партийна програма е друго, програма на блока е друго. Азъ ви казвамъ, че Народниятъ блокъ не е искалъ и не е писалъ искане за премахването на закона за защита на държавата.

А. Бояджиевъ (раб): Този чудовищенъ законъ е насоченъ изключително противъ насъ, противъ работническите организации, противъ работническата класа въобще и по-точно му име ще бѣде „законъ за фактическото разтурване работническите организации“.

А. Буковъ (з): Значи, искате да ви оставимъ съ оръжие?

А. Бояджиевъ (раб): Кон сж причините, които ви накарала да създадете тоя законопроектъ?

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Причините сж много ясни.

А. Бояджиевъ (раб): Да, много ясни сж и затова ще ги кажа. — За никого не е тайна, че както цѣлиятъ свѣтъ, така и България преживѣва една невиджана по своята острота стопанска криза — криза, която е на базата на всеобща следвоенна криза на капитализма; една криза не на растежъ, каквито бѣха кризите въ мирния периодъ отъ развитието на капитализма, а криза въ процеса на умираването, на гниенето на капитализма. (Възражения отъ мнозинството) Това разклаща господството на буржоазията.

Министър д-ръ А. Гиргинов: Ще видим, какво ще стане с съветския режим. Нека да доживеем до края на новата петилетка. Ще видим резултатите.

А. Бояджиев (раб): Във съветския съюз няма криза. — Тая криза на капитализма предизвиква извънредното влошаване положението на масите. И буржоазията вън от законите се стреми да излезе от кризата чрез една война.

С. Таков (з): Против Съветска Русия! (Смѣхъ всрѣдъ мнозинството)

А. Бояджиев (раб): Да.

Министър д-ръ А. Гиргинов: Това го въртите като на машина по всички законопроекти.

А. Бояджиев (раб): За излизането от кризата буржоазията иска да стовари тежестите и върху плещите на трудящите се. Това става по всевъзможни пътища: с увеличаване данъчното бреме, с намаление заплатите, с увеличаване на работното време и по редица други пътища. (Възгласения от мнозинството) Факт е, че у нас през последните години надниците са намалени с много голям процент — повече от 50%. Вземете напр. надниците във тютюневото производство. Докато през 1929 г. най-голямата надница там беше 92 л., във настоящия момент във тютюневите фабрики и складове не можете да намърсите надница по-голяма от 55—60 л., сир. 50% по-малко. Във текстилното производство и във всички останали производства е същото.

Министър д-ръ А. Гиргинов: Ама производството намалено ли е, продажбите увеличени ли са, цените намалени ли са? Не може така топтане да говорите.

А. Бояджиев (раб): Азъ сега разглеждам този въпрос общо. Азъ само констатирам, че има криза и струва ми се, че голяма смѣлост е нужна, за да отрече човек, че има криза. Ето, правителството не е ли дошло въ задъненъ ъгълъ? Не можете да намърсите пари, за да платите заплатите на чиновниците.

С. Таков (з): Ще вземемъ на заемъ отъ Русия!

А. Бояджиев (раб): Държавните каси са празни, Народната банка няма нито стотинка; трѣбваше всички фондове да бъдат изядени — и пенсионният фонд, и фондът „Обществени осигуровки“, и т. н. и т. н. Вие се стремите да излезете от тая криза за сметка на трудящите се, като прехвърлите тежестите върху тях. За да стане това прехвърляне тежестите, нужно е да бъдат вързани ръцете и краката на работниците и селяните, за да не могат те да противодействуват.

С. Таков (з): На селяните и работниците — недей бърка!

А. Бояджиев (раб): Нужно е да им се забранят събранията, нужно е да им се забранят стачките и стачните събрания, да им се турят едни нови окови към тия, които те вече влачат, за да не могат да водят своите борби, да кротуват, за да могат да се прехвърлят всички тежести върху тях. Но г. г. народни представители, запомнете добре, че работническата класа и трудящите се селяни няма да позволят по никой начин да се излезе по тия начини от кризата. Ние не отричаме възможността за този изходъ от кризата за единъ малък много малък, за единъ свършено кратък период, но какво ще означава такъв единъ изходъ от кризата? Той ще означава масовъ гладъ за работниците и трудящите се. Той ще означава увеличаване на болестите, той ще означава увеличаване на смъртността, той ще означава масово измиране на работниците и трудящите се селяни. Това ще означава този ваш изходъ! А знаейки, че такъв изходъ вие провеждате с прехвърляне тежестите на кризата върху тях, трудящите се мобилизират всички свои сили и, въпреки всички тия ваши закони, въпреки всички мѣрки, терористически и т. н., които вземате срещу тях, те ще продължат да водят борбата, ще повдигат на по-висока степен своя борчески подем...

Н. Алексиев (з): Защо си издаваш паролата?

Министър д-ръ А. Гиргинов: Закана!

А. Бояджиев (раб): ... и ще се борят за свой пролетарски изходъ, който наистина е единствения изходъ за работническата класа и за трудящите се. Той е: осуе-

тяване на антисъветската война и никакво прехвърляне на тежестите от кризата върху плещите на трудящите се. Работническо-селското правителство е, което може да проведе изходъ. (Възгласения от мнозинството)

Та мисълта ми беше, че вие искате да завържете ръцете и краката на работниците и на трудящите се, и заради това посѣгате върху работническите организации, за това фактически поставяте нашите организации вън от законите. Не ви е удобно, политически е неизгодно за вас да поставите работническата партия вън от законите, и затова какво правите?

Н. Алексиев (з): Ние не се страхуваме, няма опасност за насъ.

А. Бояджиев (раб): Оставете я ужъ легална, а фактически я поставяте вън от законите. Съ този законопроект и съ тези мѣрки, които вземахте досега, фактически не давате никаква легална възможност за организация и борба. От кога ние не можем да имаме събрание! От кога нашата най-малка акция, наше заседание се разтурва? Вие отидохте даже дотам, че заради статии въ вестниците дадохте разрешение за събрание на 8 работнически депутати, за да получите следъ туй една внушителна пълница от собственото си правосѣдие!

Нѣкой отъ земледѣлците: Буржоазно!

А. Бояджиев (раб): Вие виждате, че азъ и двамата ми другари, Борисъ Кръстевъ и Христо Трайковъ, които вчера беше убитъ, бѣхме оправдани, излѣзохме от затвора и дойдохме тукъ. Защо? Защото безогледно дадохте разрешение за подвеждането ни подъ углавна отговорност по закона за защита на държавата. За васъ беше важно да се нанесе ударъ на единъ от институти на работническото движение, каквато е нашата парламентарна група.

По-нататък, вие ударихте фактически работническата преса. Нашите вестници не виждатъ бѣлъ денъ. „Ехо“ се чете следъ нѣколко дни, отъ дъждъ на вѣтръ; масово се конфискува.

А. Буковъ (з): По-хубаво — да не тровятъ душата на народа.

Н. Алексиев (з): Само „Ехо“ ли е?

А. Бояджиев (раб): „Работническо дѣло“ — също; „Единство“ — също; „Младежка трибуна“ — също; всички останали наши вестници — също. И сега съ този законопроект, вие нанасяте единъ новъ ударъ върху работническите организации, върху партията, върху синдикатите, върху младежкия съюзъ, върху други помощни организации. Така е, и така гледаме ние на него. Той е една брънка от тези удари, които вие нанасяте на нашето движение. И ако работническите маси и трудящите се селяни не реагират срещу тия удари, въ края на краищата вие ще посегнете да обявите съ едно законче вън от законите самата партия.

Н. Алексиев (з): Такава честъ няма да ви направимъ, защото не се страхуваме отъ васъ

А. Буковъ (з): (Къмъ А. Бояджиев) Вън от законите няма да ви поставимъ, но вътре въ затворите, сигурно, ще бъдете.

А. Бояджиев (раб): Но азъ заявявамъ, това зависи преди всичко от широките маси. Тия маси няма да стоятъ съ скръстени ръце. Те организират своята борба. И сега, по поводъ на този законопроект, има вече обявени редица протестни стачки, редица митинги, и нови такива ще бъдат направени. Тия маси ще продължат борбата дотогава, докогато бъдат провалени, както законите за защита на държавата, така и тоя законъ и бъдат превърнати въ парче хартия. Повтарямъ, не си правете илюзии, че съ такива закони и закончета, ще спрете борбата на работническата класа и ще спасите рухващото ваше господство. Може би, ще ѝ нанесете единъ времененъ ударъ, ще ѝ създадете прѣчки, но тия прѣчки ще бъдат преодоляни. Българската работническа класа и трудящите се маси са дали доказателства, че те умѣят да се борят за защита на своите интереси; те са дали доказателства, че могат да дават жертви. И те, по поводъ на този законопроектъ заявяватъ, че ще се борят, че ще се организират дотогава, докогато наистина този законопроектъ пропадне, докато си завоюват по-големи права. Вие смѣтате, че ще можете да върнете потока, рѣката нагоре, къмъ върха на планината. Това няма да ви

се удаде, въпрѣки всичко. Азъ завършвамъ, като заявявамъ, че ние ще се боримъ противъ тоя законъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Стига съ тия заплашвания, бе!

А. Буковъ (з): Нека си поприказва. Четири месеца не е приказвалъ. Може да влѣзе пакъ въ затвора.

А. Бояджиевъ (раб): Азъ заявявамъ, че борбата на работническата класа нѣма да спре. Тя ще бѣде спрѣна само тогава, когато бѣде смѣкната фашистската диктатура и бѣде замѣнена съ работническо-селско правителство. (Ржкоплѣскания отъ работниците)

Н. Алексиевъ (з): Селско-работническо — защо работническо-селско? Вие искате да командувате! Да прощавате! Тамъ ще има да водимъ голѣма борба!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: Има думата народниятъ представител г. Аврамъ Аврамовъ.

А. Аврамовъ (з): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Законопроектътъ за ограничение престѣпленията противъ личната и обществена безопасностъ се разглежда въ настоящия моментъ.

С. Таковъ (з): Това е фактъ!

А. Аврамовъ (з): И не може човѣкъ да не констатира факта, че правителството на Народния блокъ, вмѣсто да ни занимае съ стопански законопроекти и мѣроприятия, ни поднася тоя законопроектъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Само съ стопански законопроекти сме се занимавали досега — съ нито единъ политически, освенъ съ закона за печата, който мина само на първо четене. Две години управляваме. Трѣбва да прокараме и такива законопроекти.

А. Аврамовъ (з): Правителството трѣбва да ни сезира съ законопроекти, съ които да опредѣли ценитъ на продуктитъ отъ индустриаленъ произходъ и да ги приравни съ ценитъ на прокутитъ отъ земеделски произходъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Това всѣки денъ го правимъ.

А. Аврамовъ (з): Вие трѣбваше да ни внесете законопроектъ за намаляване лихвения процентъ, а не сте го внесли досега, макаръ че 18 месеца управляваме. Вие трѣбва да внесете законопроектъ за уреждане задълженията на стопанитъ. Вие трѣбва да внесете, г. министре, законопроектъ за наемитъ — и т. н. и т. н., редица стопански законопроекти, нѣкои отъ които ще трѣбва да облекчатъ тежкото положение на селянина-земеделецъ, на еснафина, на работника въобще.

Н. Алексиевъ (з): (Къмъ Асенъ Бояджиевъ) Чуваши ли, Бояджиевъ?

А. Аврамовъ (з): Би ли следвало днесъ да се занимаваме съ този законопроектъ?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да оставимъ ли да бѣдатъ избивани български граждани по села и градове произволно?

А. Аврамовъ (з): Какво облекчение ще даде този законопроектъ? Азъ не виждамъ, освенъ санкции въ този законъ. Въ утрешния денъ ние ще бѣдемъ изненадани отъ приложението на тоя законъ. Вие трѣбва да знаете, г. г. народни представители, че българското село въ всичкитъ си борби досега е побеждавало, но то не е побеждавало съ оръжие — това трѣбва да се запомни. Селото е било силно въ своята борба само съ бюлетината, по миренъ начинъ. То нѣма нужда отъ настоящия законъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Та тъкмо това се казва въ законопроекта — че само бюлетината е срѣдството за борба.

А. Аврамовъ (з): Въ тоя законопроектъ вие правите разграничение на българскитъ граждани — ще дойда до съответното мѣсто и ще ви докажа. Ако правите законопроектъ за наказване размирнитъ глави, защо ще разтревожавате българското село? Не може да се законодателствува така. Ние не отиваме къмъ умиротворение, а къмъ

размирие. Ужъ божемъ отъ денъ на денъ искаме да вървимъ къмъ подобрене и онзи денъ гласувахме законъ за амнистията, за да умиротворяваме страната, а съ този законопроектъ се цели точно обратното.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нѣкой пѣтъ амнистията докарва размирие.

А. Аврамовъ (з): Г. министре! Казахъ, че никога българското село не си служи съ размирици. Казвамъ, че ако вие желаете да сътворите законъ...

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Тоя законопроектъ не застѣга абсолютно съ нищо българското село. Ще ви дадемъ гаранция.

А. Аврамовъ (з): Г. министре, нѣма гаранция за никого съ този законопроектъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Този законъ не се отнася за селото.

А. Аврамовъ (з): Ще видите въ какво положение ще изпадне онзи, който се противопостави малко на властта. Оня, който не е преживѣлъ такива моменти, каквито азъ съмъ преживѣлъ, той не познава нашия политически животъ и може би ще вдигне рѣка за насъгашия законопроектъ, но ние 75%, сме преживѣли тия работи и не можемъ да вдигнемъ така лесно и лекомислено рѣка за този законопроектъ. Ние имаме единъ законъ за защита на държавата. Ние изпитахме неговото острие. Настоящиятъ законопроектъ е нѣщо по-силно отъ закона за защита на държавата.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Хайде де!

А. Аврамовъ (з): Азъ Ви питамъ, къде е гаранцията?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ще Ви кажа гаранцията. Вие не сте я видѣли.

А. Аврамовъ (з): Азъ Ви питамъ, къде е гаранцията на законопроекта?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да не ни избиватъ, когато излѣземъ по улицитъ — това е гаранцията

А. Аврамовъ (з): Ще спратъ ли убийствата, г. министре? Нѣма да спратъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Отхвърлете законопроекта, обаче ще носите отговорностъ.

А. Аврамовъ (з): Насилията раждатъ насилия. трѣбва да се знае това. Когато се създаде законътъ за защита на държавата, когато насъ ни търсѣха подъ дърво и камъкъ, ние излѣзохме съ Петко Петковъ да правимъ събрания изъ Балкана. Насилията раждатъ насилия. Не законитъ ще дадатъ умиротворение на тази страна, а ще трѣбва да говоримъ отъ тази трибуна, ще трѣбва да превъзпитаме маситъ, да трѣгнатъ по пѣтя на легалната борба.

К. Коракъ (д): До тогава ще се избиемъ!

А. Стоевъ (з): Въ училищата се избиватъ вече; 12-годишни деца носятъ оръжие. Трѣбва да се взематъ мѣрки.

С. Даскаловъ (з): Ученицитъ се избиватъ.

А. Аврамовъ (з): Много право каза г. Ризовъ: дайте да създадемъ законопроектъ, съ който да разтуримъ всички фашистски организации и да ги обезорѣжимъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Съ този законопроектъ разформираме всички организации. За тѣхъ е аслъ.

Д-ръ А. Франгя (з): Съ този законопроектъ разтуряме всички подобни организации.

С. Даскаловъ (з): 200 момчета сж избити презъ годината по гуляи и сватби.

Нѣкой отъ мнозинството: Като отиде човѣкъ на сватба, не може да стои спокойно.

А. Аврамовъ (з): Каквото щете да говорите, все пакъ въ селата убийства и атентати не ставатъ.

К. Кораковъ (д): Какъ не ставатъ?

С. Даскаловъ (з): Азъ ще Ви прочета цѣлъ поменикъ на убийства въ селата.

А. Аврамовъ (з): Ако ставатъ убийства въ селата, не е виновенъ нито българскиятъ Парламентъ, нито законодательтъ; виновни сте вие, че сте ги насържавали да се убиватъ.

Отъ мнозинството: Хаде-де!

А. Аврамовъ (з): Да, да! Ще ви наведе единъ примѣръ. Въ селото, въ което живѣя въ продължение на 52 години и отъ което съмъ родомъ, има само единъ случай на убийство отъ засада. Единъ случай въ 50 години! Но тамъ се е работило да не се убиватъ единъ другъ.

Д. Ачковъ (нез): Щомъ е отъ засада, трѣбва да е въ народняшко време!

А. Аврамовъ (з): Така че ние ще трѣбва да превъзпитаме българския народъ въ духъ на примирение, а не да мислимъ, че съ закони ще ограничимъ онзи, който си е турилъ за целъ да убие нѣкого? Никой не може да го ограничи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Оржжието му ще отнемемъ.

А. Аврамовъ (з): Той ще намѣри друго оржжие.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нѣма кой да продава.

А. Аврамовъ (з): Ще се намѣри.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Нѣма кой да продава. Законопроектътъ казва: който продава, ще трѣбва да знае на кого продава и ще отговаря.

А. Аврамовъ (з): Подобно на валутата, ще се намѣри кой да внесе оржжие.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ще има разни шмекерлъци, но затова е законътъ, затова е властта — да вземе мѣрки.

А. Аврамовъ (з): Който убие нѣкого, ще му теглимъ вжжето за примѣръ. Ето ви начинъ, по който ще се ограничатъ убийствата. А вие туряте убийците въ затворитѣ, храните ги 5—10 години и следъ това имъ давате амнистия! (Веселостъ) Азъ зная въ нашата околия убийци отъ времето на Демократическия сговоръ, които сега сж на свобода. Убийците полициатъ отъ Демократическия сговоръ днесъ сж на свобода, защото ги амнистираха. Е, къде е гаранцията?

Б. Ангеловъ (д): И ти ходи при министъръ-председателя да искашъ амнистия. Малко последователност!

А. Аврамовъ (з): Другарю! Азъ искамъ амнистия за ония, които бѣха принудени да станатъ емигранти. Азъ не съмъ събркалъ. Не съмъ само азъ, който съмъ искалъ амнистия. Азъ казвамъ онова, което е истината.

После, за носене на оржжие ще трѣбва да се иска разрешение отъ Дирекцията на полицията. Добре, вие отнемате всѣкакво оржжие въ селата, а вие знаете, че населенитѣ пунктове трѣбва да иматъ оржжие, за да могатъ да се самоотбраняватъ и отъ дивечъ, при пазене на лозя и прочее.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Ще има, ще има.

С. Таковъ (з): Ще му се даде.

А. Аврамовъ (з): Дали ще му се даде, не знамъ. Изглежда, г. Таковъ, че когато си на власт, ще имашъ оржжие, а утре, когато паднешъ отъ власт, нѣма да имашъ оржжие.

Д. Ачковъ (нез): И най-страшното е, че има и падане!

С. Таковъ (з): Ние правимъ смѣтка да бѣдемъ все на власт!

А. Аврамовъ (з): Законодательтъ, когато твори единъ законъ, не би трѣбвало да гледа само съ едното око, само на едната страна, а би трѣбвало да гледа и обратната страна на острието, на ножа.

Н. Стамболиевъ (з): И когато сме на власт, и когато сме въ опозиция, не сме съ оржжие.

А. Аврамовъ (з): Казва се въ законопроекта, че онзи, който събщи на властта, че нѣкой има оржжие, дава му се награда, а другиятъ се наказва. Прекрасно. Питамъ ви азъ, нѣма ли да създадемъ това положение, което имаме днесъ по отношение на акциза: акцизните власти, като искатъ да накажатъ нѣкой свой политически противникъ, турятъ му въ плѣвника единъ пакетъ елпезиранъ тютюнъ и съобщаватъ на властта, че той е контрабандистъ? Кой гарантира, че въ утрешния день нѣма въ плѣвника ти твоятъ политически противникъ да тури оржжие и да събщи на властта и за това съобщение той да получи награда, а ти да получишъ наказание за туй, че си държалъ оржжие контрабанда?

К. Кораковъ (д): Мжчно ставатъ тѣзи работи.

А. Аврамовъ (з): Напротивъ, ставатъ много лесно.

Д. Ачковъ (нез): Въ този законопроектъ има прѣстъ Сговорътъ, бай Авраме, и затуй той повече мирише на сговорянски законопроектъ!

А. Аврамовъ (з): Каза се тукъ, и азъ ще кажа, че се ровятъ основи на здания, за да се търси скрито оржжие. Такова положение ще създадете съ този законопроектъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Хайде холанъ, да събярме здания!

А. Аврамовъ (з): Азъ Ви казахъ, г. министре, че убийците отъ сговористско време сж на свобода, въпрѣки че имаше протести отъ много мѣста, а нѣкои сж и началници на полицейски участъци.

Д. Ачковъ (нез): Недей бърка тѣзи работи пакъ!

А. Аврамовъ (з): Говоря за тия работи, защото ги виждамъ. Не строгиятъ законъ е срѣдство за създаване умиротворение въ тая страна.

Глава IV отъ Вашия законопроектъ, г. министре, противоречи на чл. 82 отъ конституцията. Тамъ, въ чл. 22, се казва: (Чете) „Събрания, демонстрации или манифестации на открито могатъ да ставатъ само следъ предварително разрешение на мѣстната полиция. За целта се подава писмено заявление най-малко 48 часа преди времето на събранието, демонстрацията или манифестацията.

„За събрания на закрито се уведомява полицейската властъ писмено въ опредѣленитѣ въ закона за администрацията и полицията срокове.

„Чл. 23. Събрания, демонстрации или манифестации, свикани отъ организации или дружества, които нѣматъ утвърдени устави, сж забранени.

„Чл. 24. Неразрешени и забранени събрания, демонстрации и манифестации, за които е речъ въ чл. чл. 22 и 23, се разтурятъ отъ полицията“.

Въ чл. 82 отъ конституцията — за свободата на събранията и за съставяне дружества — се казва: (Чете) „Жителитѣ на българското царство иматъ право да се събиратъ мирно и безъ оржжие, за да обсъждатъ всѣкакви въпроси, безъ да искатъ по-напредъ за това позволение.

„Събрания вънъ отъ зданията, подъ открито небе, напълно се подчиняватъ на полицейскитѣ правила“.

Основниятъ законъ ви позволява да правите събрания, а новиятъ законопроектъ не ви позволява това. Защо? Всѣко едно събрание, свикано съ известни цели мирно и тихо, която и да е властъ нѣма ни най-малко право да го спира, да не разрешава да се състои то. Къде е гаранцията за утрешния день? Петъ човѣка сте се събрали на едно мѣсто и политическиятъ противникъ ще каже: „Ето ти събрание“ и вие ще бѣдете подведени подъ отговорностъ за туй, че сте правили събрание. Съ глава IV вие ограничавате сношението на българския народъ, запрещава 4—5 души да се събератъ на едно мѣсто да разрешаватъ известни въпроси отъ стопански характеръ. Ще трѣбва за такъва едно събрание да се търси разрешение отъ полицейската властъ. Не знамъ защо така се е погледнало на въпроса въ този законопроектъ.

Казахъ по-рано, че българското село е най-силно тогава, когато то води борбата по мирен начин. Но виждате тукъ едно раздѣление между българскитѣ граждани — безъ да имамъ за целъ да обиждамъ нѣкого. Българскитѣ запасни офицери се ползватъ съ правото да носятъ оружје. Съ забележка I къмъ чл. 13 се казва: (Чете) „Заваренитѣ отъ настоящия законъ запасни офицери, които притежаватъ пистолети „Парабелумъ“ или други пистолети, придобити чрезъ покупка или награда отъ Министерството на войната, се снабдяватъ съ удостоверения за собственостъ отъ сѣщото. Никой, обаче, не може да притежава повече отъ единъ пистолетъ“. Защо правите дѣлежъ между българскитѣ граждани?

Д. Ачковъ (нез): Къмъ кого се обръщашъ?

А. Аврамовъ (з): Какво е българскиятъ офицеръ, какво е българскиятъ редникъ? Българскиятъ редникъ нѣма ли у себе си чувство на човѣщина, та той най-опасниятъ ли е, та ще трѣбва да го оковемъ въ вериги и да не му позволяваме да носи оружје? Щомъ позволявате на офицеритѣ, които сѣ наши бойни другари, да носятъ оружје, нѣмате право да ограничавате насъ, редникитѣ, да носимъ сѣщо оружје.

К. Коракъ (д): Г. Аврамовъ! Азъ Ви мислѣхъ за много миролюбивъ човѣкъ, а Вие сега говорите, че населението трѣбва да има оружје. Иначе Вие сте добъръ, мекъ човѣкъ, а сега говорите, че населението трѣбва да има оружје, да се бие, да се трепа, да има разсипия по селата.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: И да иматъ адвокатитѣ дѣла по убийства.

К. Коракъ (д): Интересно е това. Вие правите дематогия. Вашитѣ другари Ви казватъ, че ако направите обискъ въ основнитѣ училища по селата, ще намѣрите оружје и у малкитѣ деца. И въ прогимназиитѣ ще намѣрите оружје. Интересна е Вашата психология, интересни сѣ и Вашитѣ разбираня!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Въ чл. 13 на законопроекта се казва, че тия, които сѣ получили пистолети като награда отъ Военното министерство, или като запасни офицери, трѣбва да се снабдятъ съ удостоверение за собственостъ отъ министертвото. Това поставя въпросъ, за да се види, че Министерството на войната признава правото на собственостъ върху това оружје на тия запасни офицери.

А. Буковъ (з): Запасниятъ офицеръ трѣбва да има своето снаряжение и въоръжение. Той може да бѣде виканъ на служба — затуй се прави тази разлика.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да. И тукъ въпросътъ е за собствеността на оружјето. Какво има да говорите повече?

Н. Стамболиевъ (з): Съ една речъ, понеже всички сме запасни офицери, и можемъ да носимъ оружје, цѣла България има това право.

А. Буковъ (з): Запаснитѣ офицери да, но не и подофицеритѣ.

А. Аврамовъ (з): Азъ питамъ и не може да ми се отговори, защо става дѣлежъ между запаснитѣ офицери и запаснитѣ подофицери и запаснитѣ редници.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Никакъвъ дѣлежъ не става. Който е запасенъ офицеръ, той е отдѣленъ отъ запасния подофицеръ и запасния редникъ. И той е записанъ въ списъцитѣ на Военното министерство.

А. Аврамовъ (з): Държавата му е дала като награда известно оружје — никой нѣма нищо противъ това. Ами войникътъ на бойното поле не е ли служилъ на тази държава? Ами барабанътъ като забие за мобилизация, не отива ли и войникътъ, не отива ли и редникътъ? Какво ще направи офицерътъ или полковникътъ, ако не дойдатъ войницитѣ?

К. Косевъ (д): Когато повикатъ запасния офицеръ подъ знамената, държавата на него веднага не му дава револверъ на пояса; той трѣбва да се яви въ казармата съ собственото си снаряжение; той трѣбва да бѣде готовъ

съ него въ кѣщи, а на подофицера или войника въ казармата се дава пушката, тамъ му се дава снаряжението.

М. Ганчевъ (з): Не може ли да стане сѣщото и за подофицера?

Н. Стамболиевъ (з): Когато стане нужда, когато се объяви война, да се дава и на офицера снаряжение, както на подофицера и на войника.

А. Аврамовъ (з): Отворени врата разбивате. Българскиятъ войникъ въ своето болшинство доказа, че е патриотъ. Той никога не е пожелалъ да отстъпи границитѣ на неприятеля. Съ този законопроектъ вие нанасяте ударъ на неговото честолюбие.

Отъ мнозинството: А-а-а!

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: (Смѣе се)

А. Аврамовъ (з): Вие се страхувате отъ пазителитѣ на държавата, ако иматъ оружје. Вие се страхувате да позволите на онѣзи, които браниха и ще бранятъ нашитѣ граници, да иматъ оружје.

К. Косевъ (д): Ако вземемъ така да разсждаваме, ще трѣбва тогава да си зададемъ и другия въпросъ: вие за кои войници се застъпвате — за строевитѣ и нестроевитѣ войници?

А. Аврамовъ (з): Можете да говорите и за строевитѣ и за нестроевитѣ войници. Азъ говоря за онѣзи хора и войници, които сѣ били на бойното поле.

Н. Стамболиевъ (з): Ние сме изобщо противъ войнитѣ и затова на насъ оружје не е нужно.

А. Аврамовъ (з): Ние винаги сме били противъ войнитѣ и си останахме такива.

Н. Стамболиевъ (з): Като така, ние не желаемъ да бѣдемъ въоръжени.

А. Аврамовъ (з): Най-силното оружје на селянина е бюлетинката, извънъ нея той друго оружје нѣма и не му трѣбва. За това ние сме противъ този законопроектъ, защото той ще ни тури въ чикмакъ сокакъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Хайде де! Васъ ще Ви защити този законъ.

А. Аврамовъ (з): Друго. Съ този законопроектъ се разрешава на полицията да прави обиски въ кѣшитѣ на българскитѣ граждани презъ което и време на денонощието поиска.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Като отиде законопроектътъ въ комисията, тамъ ще се изкажете по този въпросъ.

А. Аврамовъ (з): Защо позволявате, г. министре, на вашата полиция, или на коя да е полиция, да дойде въ моята кѣща и да ми прави обискъ, не затова, че имамъ азъ оружје, но затова, защото съмъ, да кажемъ, противъ властта?

Г. Каназирски (д. ст): Тя нѣма да дойде въ Вашата кѣща, тя ще дойде въ сговористската кѣща.

А. Аврамовъ (з): Дай, Боже, да дойде въ сговористската.

„Провѣрkitъ — по силата на чл. 18 — на жилищнитѣ помѣщения ставатъ презъ всичкото време“ — така се казва въ законопроекта, когато, по силата на основния законъ, по силата на конституцията на нашата страна, вие не можете по което и да е време да правите обискъ въ домоветѣ на българскитѣ граждани. Съ текста на чл. 18 отъ законопроекта вие нарушавате нашия основенъ законъ.

Чл. 32 отъ законопроекта казва: (Чете) „Който държи въ жилището си огнестрелно оружје, въпрѣки наредбата на чл. 15, се наказва съ тъмниченъ затворъ отъ 1 до 6 месеци и глоба до 2.000 л., а оружјето се конфискува“. Въ моята кѣща ще намѣрите една кремаклия пушка. И затова, че имамъ кремаклия пушка, ще трѣбва да ме турите въ затвора отъ 1 до 6 месеца и да ме заставите да платя 2.000 л. глоба. Защо — азъ не зная!

Чл. 49 пъкъ казва: (Чете) „Мърката за неотклонение на обвиняемитъ по чл. чл. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34,

35, 36, 40, 41, 42, 43, 44 и 46 е задържане под стража — най-тежкото наказание. Вие знаете ли какво значи задържане под стража. Вие, г. Кораковъ, който много често се обаждате от тамъ? Ако Ви задържат само 2 часа под стража, ще има да връкате.

К. Кораковъ (д): Тамъ си правъ.

А. Аврамовъ (з): Ние имаме следният изживѣлици. Арестуванъ си, и когато съдебниятъ следователъ те освободи, тогава, по нашия законъ, на Земледѣлския съюзъ, по този законъ, който се създаде, когато Земледѣлскиятъ съюзъ управляваше, съ разрешение на прокурора те задържатъ още 10 денонощия въ затвора. Ние по нѣколко пѣти изпитвахме задържания по 10 дни, ...

Д. Ачковъ (нез): По вашия законъ ли?

А. Аврамовъ (з): Да.

Д. Ачковъ (нез): Е, хубавъ законъ е той! (Оживление)

А. Аврамовъ (з): ... затуй защото кефнало на единъ отъ партизанитъ и той казалъ: „Опасенъ е, ще излѣзе да агитира, трѣбва да се задържи 10 дни“. Защо ще го задържиш 10 дни? Правата на гражданина не може така да се отнематъ и не можешъ ти да накарашъ човѣка да лежи 10 дни въ най-работното време, да го разсипешъ и да го направишъ неспособенъ за работа, да го направишъ такъвъ, че, като излѣзе, да започне да мисли утрешния денъ какъ да си отмъсти на оня, който му е напакоствилъ. Ако вие селянина го задържите 10 дни презъ време на жетвата, знаете ли какво правите? Цѣлия му трудъ презъ годината, това, което той се е мъчилъ да произведе, вие въ 10 дни ще го пропиляете. Ето това цели този законъ. Народниятъ блокъ не дойде на властъ, за да прави такива закони. Вие, г. министри, знаете, защото и на вашитъ врати сж се изпѣрчвали полицаи презъ времето на Сговора, какъ ние правѣхме нашитъ събрания и какъ взехме властта отъ Сговора. По този начинъ, по който българскиятъ народъ даде властта на Народния блокъ, по този начинъ и теркъ ще трѣбва да се управлява тази страна — не съ палиативи, а като се създадатъ условия за животъ на всички, които населяватъ тази страна, и като се премахнатъ възможноститъ за конспирации, бунтове и недоволства. Какви сж тия условия, вие ги знаете. Въ началото на речта си азъ казахъ, че ние най-необходимитъ законопроекти ги изоставяме кой знае за кога. Въ днешния моментъ, г. министри, на хората се продаватъ котлитъ и чергитъ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Не е вѣрно.

А. Аврамовъ (з): Утре ще Ви кажа. Искайте по телефона село Алваново, и ще видите не е ли вѣрно. Въ нашата Ескиджумайска околия положението е много лошо. Отъ гладуващото население има издадени нѣкакви афиши, които предричатъ опасности. Дайте да създадемъ такива закони, които да внесатъ умиротворение въ страната. Не той законъ е, който ще пресѣче пѣтя на лѣвицата да не прави своитъ събрания и да не се организира. Позволете ми да ви кажа една басня. Едно време вѣтърътъ и слънцето се хванали на басъ. (Смѣхъ) Вѣтърътъ казалъ на слънцето: азъ ще сменя отъ гърба на пѣтника абата. Слънцето го попитало: по какъвъ начинъ? Той казалъ: ей сега ще видишъ; като почна да духамъ, ще го стоборя и по този начинъ ще му сменя абичката.

Д. Ачковъ (нез): Значи, ти започна да разправяшъ за този, който духа! (Смѣхъ)

А. Аврамовъ (з): Е добре, започналъ вѣтърътъ да духа и оня чичо, който си носилъ абата, не само не я снелъ, ами я облѣкълъ, вѣтърътъ го катурналъ съ абата, но чичото пакъ не давалъ абата. Следъ това слънцето казало на вѣтъра: ела, приятелю, да се разберемъ съ тебъ. Следъ дѣжда и виелицата, вѣтърътъ спрѣлъ. Слънцето напича, и пѣтникътъ самъ си хвърлилъ абата. Тогава слънцето казало на вѣтъра: ето пѣтя, по който можешъ да вземешъ на човѣка абата. Не съ зло. (Оживление) Ето пѣтя! Не съ такива закони ние ще пресѣчемъ приливитъ, които ставатъ отъ всички партии къмъ лѣвицата. Никой да не си прави илюзията, че ситиятъ стомахъ ще отиде тамъ (Сочи работниците) да го биятъ и гонятъ полицаитъ. Не, тамъ отива гладниятъ, затуй, защото смѣта, че ще намѣри облекчение. Той мисли, че като отиде тамъ, веднага ще

потече рѣка отъ медъ и масло. Затова отива тамъ. Но и отъ тамъ той не получава нищо. Така е. Дайте да създадемъ реформи истински, а не такива закони, които сега ни се предлагатъ. Дайте да създадемъ закони, които сами по себе си ще създадатъ умиротворение на страната.

Съ тия нѣколко думи азъ обръщамъ вниманието и на правителството, и на Народното събрание, че този законопроектъ, който ни е поднесенъ, не ще спре политическия убийства. Тия убийства нѣма да престанатъ дотогава, докогато ние не почнемъ предъ този народъ да разправяме и да разберемъ какво нѣщо е човѣкътъ. Ораторътъ на Сговора тукъ, който даде разни статистически данни за убийствата, които сж станали въ нашата страна, отъ 1922 г. прескоки на 1932 г. Досрамъ го да изреди последователно годинитъ, които преживѣ българскиятъ народъ. (Смѣхъ всрѣлъ мнозинството) Не се смѣйте. Всѣки единъ човѣшки животъ трѣбва да се цени тъй, както се цени отъ чужденецъ: единъ българинъ, за да стане способенъ за работа на полето, майка му трѣбва да го гледа 20 години, а вие за единъ мигъ само, съ 15 стотинки, убивате човѣка, вземате му живота.

Ето пѣтя, презъ който трѣбва да минемъ — пѣтя на възпитанието.

С. Даскаловъ (з): Да нѣма орѣжиие, за да не убива.

А. Аврамовъ (з): Не е правъ този пѣтъ, по който сте трѣгнали — да му вземете орѣжието. Ако азъ желая да имамъ орѣжиие, ще го намѣря. Но имамъ ли азъ желание да бѣда човѣкъ съ чиста съвѣсть, свършено е. И азъ имамъ парабелъ, и оня денъ, на 9 юний, тукъ, Сговорътъ не можа да го намѣри и не го взема; и днесъ го имамъ, но не съмъ посѣгналъ никому съ моя парабелъ.

С. Таковъ (з): Защо ти е?

А. Аврамовъ (з): Трѣбва ми тогава, когато ме нападатъ хищнически звѣрове.

С. Таковъ (з): На два крака! (Смѣхъ)

А. Аврамовъ (з): Не съмъ го употребилъ никога, защото по-успѣшно можешъ да се боришъ съ онуй срѣдство, съ което трѣбва да жигосашъ всѣка съвѣсть, която е човѣшка. Казвамъ, трѣбва да подиримъ човѣшкото въ човѣка, за да можемъ да запазимъ и себе си, и младото поколение. Защо ставатъ избивания? Избивания станаха затуй, защото знаете какво стана следъ 9 юний: по стѣгди и по мегдани народъ се избиваше. Азъ апострофирахъ сговористкия ораторъ за Долна-Гнойница, гдето 120 човѣка на една ширинга се наредиха и убиха. И когато картечицата даде своя гласъ на изтрѣбление, палачътъ каза: „Който не е убитъ, да стане на крака — прощава му се“. Станаха нѣколко души, но и тѣ бѣха убити. И следъ туй палачи отидоха и ги рѣжеха на парчета. Ето ви положението, което се насади отъ конспирацията на 9 юний. Нека всички тукъ видовни признаятъ грѣха си. Ще трѣбва да мислите, щото и утрешния денъ да не се създава братоубийство. Не за кефа на нѣколцина, които ще дойдатъ на властъ, да се правятъ убийства. Не, ще ги сѣдишъ. Вие знаете какъ се правятъ преврати изъ Европа. Пилсудски направи превратъ, но само 12 души уби. И много други преврати изъ Европа говорятъ само въ полза на онуй, че изтрѣбление не става. Но у насъ отъ 9 юний и насамъ се насади братоубийство и човѣшкиятъ животъ вече не се цени за нищо.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Да бѣхте ги разорѣжили преди 9 юний.

А. Аврамовъ (з): Ние ги бѣхме разорѣжили, но тѣ се въорѣжиха.

Нѣкой отъ земледѣлцитъ: Тѣ и тогава бѣха повече въорѣжени, и сега сж повече въорѣжени.

А. Аврамовъ (з): И сега сж повече въорѣжени. И сега мога да посоча тукъ известни организации да отидете да ги разорѣжите, но и тамъ не се посѣга. Има родолюбиви организации. Ние ще трѣбва да се справимъ и да видимъ, кои организации сж тѣ.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Всички организации, които сж въорѣжени, ще трѣбва да бѣдатъ разорѣжени — това е целта на законопроекта.

А. Аврамовъ (з): Тукъ се каза: „Ученици носятъ орѣжиие“.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Да.

А. Аврамовъ (з): За съжаление, носятъ. Но това сѫ легионери, това сѫ родозащитници — членове на организации, които безъ законъ сѫществуватъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: „Родна защита“, откажъ Народниятъ блокъ дойде на властъ, почна да крета.

А. Аврамовъ (з): „Родна защита“ сѫществува и днесъ и трови душитъ на младитѣ.

Н. Стамболиевъ (з): Тѣ не манифестиратъ, но винаги устройватъ овации на г. Цанковъ, винаги го посрѣщатъ и изпращатъ — тѣ сѫ най-големата аудитория на г. Цанковъ.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! За никого не е лъжа, фактътъ си е фактъ: въ училищата...

Н. Стамболиевъ (з): По-рано ходѣха съ черни ризи и нагайки, а сега — съ студентски шапки и като обикновени граждани, безъ черни ризи.

А. Аврамовъ (з): Азъ казвамъ, че въ училищата има политически течения, въ училищата се тровятъ душитъ на младежитѣ и се насѣкватъ днесъ къмъ братоубийство. Вие виждате скандалнитѣ сцени на студентитѣ. Но тамъ какво става? Нека ми бжде позволено да кажа истината, защото не обичамъ да я избикалямъ. Миналата година станаха тукъ сцени съ студентитѣ. Народното представителство заседаваше. И нѣмаше никой доблестъ да излѣзе да каже истината. Родолюбивитѣ организации, въ лицето на „Родна защита“ и на фашиститѣ, бѣха въоръжени, и тѣ не бѣха преследвани отъ никого, а другитѣ — сдруженитѣ земледѣлци и работници — бѣха преследвани.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Никой не е билъ преследванъ. Пазеше се редътъ.

А. Аврамовъ (з): Отъ ония, които принадлежеха къмъ Земледѣлския съюзъ, мнозина дойдоха съ спукани глави и казаха: насъ ни наричатъ еднофронтовци, елате съ насъ да видите какво прави Цанковъ въ Университета. Нѣкои депутати отъ насъ отидоха и видѣха. Направи ли нѣщо властътъ?

Нѣкой отъ мнозинството: Направи Цанковъ мъченикъ.

А. Аврамовъ (з): Да, направи Цанковъ мъченикъ, и смазаха маса свѣтъ. Ето ти положението. Бихъ желалъ да дамъ акълъ на г. Цанкова. Не съмъ човѣкъ да давамъ акълъ на г. Цанкова, защото моятъ акълъ не стига да мога да дамъ заповѣдъ да избиятъ 30 000 български граждани. Но искамъ да му дамъ единъ акълъ, като професоръ, да се откаже отъ своята акция да насѣква, да се откаже отъ всичко, което мисля — силна ръка и силна властъ, и даже се заканва на българския народъ. Нека се откаже, г. г. народни представители, като смѣта, че нѣматъ съвѣст и доблестъ ония, спрямо които той вади ножъ.

П. Деневъ (р): Извинявай сега, бай Авраме, да приказваме човѣшки и разумно. Въ твоето съзнание това, което говоришъ, не е ли насѣкване? Защо се повятъ всичкитѣ тѣзи работи? Нека бждемъ българи, и нека бждемъ веднѣжъ искрени.

Д. Ачковъ (нез): Това е сръбско желание. Убийството на Цанкова сѣрбитѣ го искатъ и тѣхнитѣ агенти.

П. Деневъ (р): Не се съмнявамъ, че г. Аврамъ Аврамовъ има най-доброто желание да говори християнски, но изпадна въ тонъ и третира теми, които наистина сѫ насѣкване. Това не е хубаво. Така не бива.

А. Буковъ (з): Азъ констатирамъ, че вие приказвате това, когато не бива да приказвате. Абсолютно никакво насѣкване нѣма. Човѣкътъ появи констатация. Отде на къде вие го смѣтате насѣкване? Не е вѣрно това.

П. Деневъ (р): Изглежда, че вие не ме чухте какво казахъ. Азъ казахъ на г. Аврамъ Аврамовъ, че не се съмнявамъ въ доброто му сърдце и въ доброто му желание да има миръ и любовъ въ тая земя, но той третира теми и ги третира по начинъ, който, за съжаление, като че ли дава обратни резултати на очѣзи, които той самичкъъ желае. Какво лошо има въ това?

А. Буковъ (з): Нищо подобно. Нито една дума за насѣкване нѣма.

П. Деневъ (р): Азъ питамъ г. Асенъ Буковъ, какво лошо има въ този въпросъ?

А. Буковъ (з): Азъ не можахъ да заключа отъ туй, което той говори, че съ тона се дава възможностъ да се насѣкватъ едни противъ други. Той казва: има организации легални, които носятъ орѣжие, има това, има това. Това насѣкване ли е? Ни най-малко. Той не говори като Цанкова, който седи и казва „Ще видимъ“ и вдига юмрукъ.

С. Василевъ (д. сг. Ц): Цанковъ нищо не е казалъ.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Буковъ (з): Той не говори като Цанковъ, който седи и казва: „Ще видимъ, ще видимъ“ и вдига юмрукъ. Какъ така?

С. Василевъ (д. сг. Ц): Цанковъ нищо не е казалъ, освенъ че ще защитава България. (Глъчка)

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Д. Ачковъ (нез): Какво е това, каква е тая работа? Къде се намира тоя приятелъ?! Благоволение да сѫществуваме или да не сѫществуваме! Какво е това неравенство?! Благоволение да сѫществуваме!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Ачковъ бе! Ти баремъ защо се мѣсишъ?! Ти не си отъ неговата, на Цанкова, партия, ти не си засегнатъ.

Д. Ачковъ (нез): Г. министре! Азъ, като народенъ представителъ, не мога да не протестирамъ противъ такова едно държане.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Ачковъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Ама то не те засѣга. Ти си най-безобидниятъ човѣкъ въ Народното събрание.

Д. Ачковъ (нез): Какъ така? Нали ратуваме за умиротворение на страната?!

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Ачковъ.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Ти си единъ елементъ на равновесие тукъ.

Н. Стамболиевъ (з): Г. Ачковъ! Вие съгласенъ ли сте, въ една правова, конституционна държава, каквато претендира да бжде България, г. Цанковъ да си устройва своя полиция да го охранява?

Д. Ачковъ (нез): Обърнете се къмъ г. министра на вътрешнитѣ работи. Защо се обръщате къмъ мене?!

Н. Стамболиевъ (з): Има ли министъръ на вътрешнитѣ работи да спое тази пакостъ, която провокира суверенитета на държавата?

Д. Ачковъ (нез): Министърътъ ще Ви каже опасностъ ли е това или не. Министърътъ управлява България. (Пререкания между С. Ризовъ и Д. Ачковъ)

Н. Стамболиевъ (з): Азъ питамъ него, като задавамъ на Васъ въпроса.

Д. Ачковъ (нез): Следъ отговора на министра ще Ви отговоря. Но отсега Ви казвамъ, че той отговаря за реда въ страната.

Н. Стамболиевъ (з): Защото и ние имаме бивши министри, но тия бивши министри бѣха избити, а г. Цанковъ, бившъ министъръ, и днесъ е живъ. И днесъ въ неговия домъ отъ падането му отъ властъ и до сега има явни полицаи, които да го охраняватъ. Това е истината.

Ц. Бръшляновъ (д. сг. Ц): Съжالياвашъ, че не е убитъ?!

Нѣкой отъ земледѣлцитѣ: Вие сте нашитѣ учители съ тѣзи убийства.

Председателствуващъ Н. Шоповъ: (Звъни) Моля, г. Стамболиевъ.

Н. Стамболиевъ (з): Цанкова го защитава явната полиция, когато провокира съзнанието на българския народъ.

С. Поповъ (д. сг. Ц): Вие се разберете помежду си, вие, земледѣлцитѣ.

Н. Стамболиевъ (з): Вие предизвиквате, не ние.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Силно звъни) Моля, г. Стамболиевъ.

С. Даскаловъ (з): Тъкмо за това г. министърътъ прави тоя законъ — за да обезоръжи.

А. Аврамовъ (з): Г. г. народни представители! Азъ благодаря за защитата на г. Денева и за напомняването. Но азъ искахъ да подчертая, че върху онуй, което бѣше презъ режима на Сговора, се хвърли було; онуй селячество, което страда, то вдигна бѣлото знаме. А тѣ (Сочи сговориститѣ — крило Цанковъ) още вървятъ изъ кървавия пѣтъ. Това искамъ да ви кажа, разберете.

П. Деневъ (р): Всичко трѣбва да обясните. Съ кървави пѣтици на добъръ край не се излиза.

А. Аврамовъ (з): Какво по-голъмо снизхождение искате отъ българския народъ, който мина презъ затворитѣ и който яде толкозъ много бой, отъ булото, което тури на миналото? Свърши се — подале братска ржка; но тамъ, отъ другата страна, нѣма подалена такава — тамъ ржката още продължава да е кървава. И ето моята мисль, ето думата и на народното представителство, и на правителството: нека тамъ ножътъ да се тури въ ножницата. Безъ закани отъ моя страна. казвамъ азъ, че има и друга сила въ тая страна. Тая сила продължава да върви изъ своя пѣтъ, тя на 21 юний доказа, че е сила, че тя е възпитана въ пѣтъ на мирното творчество. Има ли както тукъ (Сочи земледѣлцитѣ), и у тѣхъ (Сочи сговориститѣ Ц) съзнание да тръгнатъ и тѣ изъ този пѣтъ и да си дадемъ братска ржка? Това е думата ми.

М. Бойчиновъ (д. сг. Ц): По какъвъ пѣтъ вървимъ?

А. Аврамовъ (з): Азъ не искамъ, като тръгне Цанковъ отъ тукъ за Варна съ 30 души негови хора, да се нахвърлятъ върху когото и да било, да се заканватъ и да викатъ „Ура“. За такива работи азъ нѣма да говоря, за Плѣвентъ и другаде, кждето станаха кървави инциденти.

М. Бойчиновъ (д. сг. Ц): Това сж Ваши измислици, Ваши измишляотини.

С. Поповъ (д. сг. Ц): Населението знае самата истина. (Глъчка)

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

А. Аврамовъ (з): Казваме истината, за да се разбере защо не може да се върви по тоя пѣтъ. Не тоя законопроектъ ще умиротвори страната: ние ще трѣбва най-напредъ сами себе си да облагородимъ, да облагородимъ душитѣ си, да тръгнемъ изъ човѣшкия пѣтъ и да почнемъ щастливъ животъ; а не хората по улицитѣ на София, мирни хора, да падатъ и по тоя начинъ за злоупоставяме и държавата, и правителството предъ външния свѣтъ.

М. Бойчиновъ (д. сг. Ц): Предъ външния свѣтъ се излагаме, когато „Земледѣлско знаме“ пише за онова, което е станало въ с. Рила.

Председателстващъ Н. Шоповъ: (Звъни)

С. Ризовъ (з): Предъ външния свѣтъ сме изложени като варварска държава съ вашитѣ убийства, злоупоставяте и държава, и правителство предъ външния свѣтъ. Когато излъзете малко навънъ...

Нѣкой отъ сговориститѣ: Предъ външния свѣтъ се излагаме съ онова, което пише „Земледѣлско знаме“ по станалото въ с. Рила.

С. Ризовъ (з): Мълчете!

А. Аврамовъ (з): Когато излъзете навънъ, ще трѣбва да констатираме единъ печаленъ фактъ. Азъ вървамъ, че г. министърътъ е излизалъ. Той знае, че когато излъзешъ и се кажешъ българинъ, третиратъ те като нѣщо чудовище (Възражения отъ сговориститѣ), не заради дѣлата на Земледѣлския съюзъ, не заради дѣлата на Народния блокъ, а заради дѣлата на Демократическия сговоръ, заради дѣлата на убийцитѣ!

С. Василевъ (д. сг. Ц): Една недостойна лъжа!

А. Аврамовъ (з): Ние правимъ апелъ къмъ всички: турете ножа въ ножницата — който ножъ вади, отъ ножъ умира!

Д. Ачковъ (нез): Въ дветѣ си рѣце държишъ два ножа съ тая речъ.

А. Аврамовъ (з): Азъ говоря, за да чуе г. Ачковъ и да не мърмори отъ тамъ като бѣбрица презъ всичкото време, когато се говори!

Д. Ачковъ (нез): Азъ не мърморя, а Ви избличавамъ. Държете два ножа въ дветѣ си рѣце.

А. Аврамовъ (з): Осемъ години не трѣбваше тукъ да мълчишъ, драги другарю, осемъ години трѣбваше да протестирашъ.

Д. Ачковъ (нез): При всѣки случай съмъ протестиралъ. Всѣкога съмъ протестиралъ.

А. Аврамовъ (з): Но ти мълча като риба, ти се радвашъ на убийствата. И сега мълчишъ! Никой не те закача. Даже изборътъ ти не сме провѣрили, дали е правилентъ.

Д. Ачковъ (нез): Можете да го провѣрите. Петъ пари не давамъ. Тази закана петъ пари не струва.

А. Аврамовъ (з): Когато законопроектътъ отиде въ комисията, тамъ трѣбва да се изгладятъ всички ония положения, които притискатъ свободното развитие на българския народъ. Нека най-сетне заговори чувството на отговорност, нека най-сетне започнемъ да шадимъ човѣшкия животъ. Защото вие знаете, че германскиятъ главнокомандуващъ каза: „Може петъ коня да убиятъ, може артилерията да разсипятъ, обаче единъ войникъ ми е много скѣпъ, защото трѣбва 20 години, за да се създаде“. А единъ англичанинъ каза: българскиятъ народъ е стигналъ до тамъ, че за 15 стотинки само продава единъ животъ. Обръщамъ се къмъ тия, що ги нѣма. Нека да не се заканватъ — не могатъ никому нищо да направятъ. Нека се помирятъ и да тръгнатъ да искатъ прошка отъ българския народъ за нанесенитѣ му катастрофи и за нанесеното му зло! (Ражкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателстващъ Н. Шоповъ: Списъкътъ на ораторитѣ по законопроекта е изчерпанъ.

Смѣтамъ за приключени дебатитѣ по законопроекта. Ще има да се изкажатъ представителитѣ на групитѣ.

П. Стайновъ (д. сг): Г. Говедаровъ е записанъ да говори, но г. Захариевъ му каза, че дебатитѣ ще продължатъ утре.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. председателю! Има ли дадено обещание на г. Говедаровъ да говори утре?

Председателстващъ Н. Шоповъ: Не зная дали му е казалъ това г. Захариевъ.

П. Стайновъ (д. сг): Той му каза, че като свърши г. Аврамовъ, ще вдигне заседанието и че г. Говедаровъ ще говори утре.

И. Василевъ (з): Не може такива пазарлъци!

Председателстващъ Н. Шоповъ: Моля, г-да!

Председателството обявява, че списъкът на ораторите е изчерпан, с право на представителите на парламентарните групи да се изкажат утре.

Министър д-р А. Гиргиновъ: Тогава, ще моля да се вдигне заседанието за утре, понеже часът е 8. с следния дневен редъ:

1. Трето четене законопроекта за допълнение на закона за търговията с външни платежни средства.

2. Първо четене законопроекта за допълнение чл. 18 от закона за хигиената и безопасността на труда.

Второ четене законопроектите:

3. За изменение и допълнение на закона за данъка върху приходите.

4. За изменение и допълнение на закона за събиране на данъци.

5. Първо четене законопроекта за ограничение престъпленията против личната и обществената безопасност — продължение разискванията.

6. Доклад на прошектарната комисия.

Следват по-нататък въпросите от днешния дневен редъ, без конвенцията, сключена между България и Германия за търговия и мореплаване.

Председателстващ Н. Шоповъ: Които приемат този дневен редъ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигам заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. и 55 м.)

Председателъ: А. МАЛИНОВЪ

Подпредседатели: { Н. ЗАХАРИЕВЪ
Н. ШОПОВЪ

Секретаръ: Д. ТОТЕВЪ

Началникъ на Стенографското отделение: Д. АНТОНОВЪ